

OBLASTNÍ MUZEUM A GALERIE V MOSTĚ
VÝROČNÍ ZPRÁVA 2023

1 Úvod

1.1 Slovo ředitele

Uplynulý rok 2023 byl pro Oblastní muzeum a galerii v Mostě pracovně náročný, vyplněný množstvím aktivit a projektů. Po předchozích sezónách poznamenaných restriktivními opatřeními v důsledku covidové nákazy a postupného návratu k běžnému provozu znamenal uplynulý rok návrat ke všem aktivitám v plném rozsahu. Pokud budeme bilancovat rok 2023, lze ho považovat za úspěšný, takže bych rád připomenul naše nejdůležitější úspěchy v následujícím přehledu:

- 1) Otevřeli jsme dvě nové stálé expozice, a to *Geologie severozápadních Čech* a *Poklady výtvarného umění Mostecka (14.–16. století)*.
- 2) V rámci roku 2023 navštívilo naše muzeum 12 304 návštěvníků, což znamená o 4 808 více návštěvníků než v roce 2022. Nejvyšší návštěvnost měly v tomto roce výstavy *Sylva Prchlíková – Tichá zima v Mostě*, *Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart – umění a věda)*, které přecházely vždy do dalšího roku, a výstava *Pavel Matuška – Usmívání*.
- 3) I nadále jsme pokračovali v zajišťování virtuálních prohlídek ke všem výstavám, které nově doplňujeme i popiskami k jednotlivým dílům a exponátům.
- 4) Díky finančním prostředkům z dotačního programu Ministerstva kultury ČR Veřejné informační služby knihoven, podprogram č. 6 – VISK 6 – Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů MEMORIAE MUNDI SERIES BOHEMICA jsme zdigitalizovali tři vzácné rukopisy a jeden regionální tisk.
- 5) Vydali jsme další číslo muzejního časopisu *Pod Hněvínem* (7) a dále pak *Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most 41/2023*.
- 6) Zahájili jsme rozsáhlou modernizaci depozitářů výtvarného umění.
- 7) Byl vybudován také nový depozitář podsbírky Numismatika a podsbírky Militária.
- 8) Konzervátorky zahájily v rámci dalšího vzdělávání sedmiměsíční výběrový kurz *Základy restaurování uměleckých děl* na Akademii výtvarných umění v Praze.
- 9) V rámci projektu *Panoráma* navštěvovali žáci a studenti tzv. modul *Svět kolem roku 1900*, který se skládá z virtuální reality, pracovních listů, krátkých dokumentárních filmů a doprovodného programu.
- 10) Rozšířili jsme nabídku vzdělávacích programů pro základní školy o 6 nových programů ke stálým expozicím i ke krátkodobým výstavám.
- 11) Na 25. ročníku přehlídky muzejních filmů MUSAIONfilm konaném ve dnech 6.–8. června 2023 v Uherském Brodě jsme získali čestné uznání odborné poroty za dva filmy pojednávající o tradičním hračkářském řemesle vytvořené v rámci výstavy *Dřevěné drahokamy Krušných hor*, a to za dokument Dietmara Hösel *Příběhy o hračkách / Geschichten über Spielzeug* a za krátký animovaný film *Krušnohorská hračka*.
- 12) Obnovili jsme členství v profesní organizaci Asociace muzeí a galerií k 9. listopadu 2023.

Za všechno, co jsme v roce 2023 dokázali, musím poděkovat v první řadě všem zaměstnancům Oblastního muzea a galerie v Mostě (dále též OMGM či organizace) a Ústeckému kraji, který je naším zřizovatelem, dále statutárnímu městu Most a všem dalším partnerům. Na závěr chci poděkovat bývalému řediteli OMGM Mgr. Michalovi Soukupovi za jeho práci odbornou i v rámci vedení organizace v předešlých letech.

Mgr. Michal Vavroch

1.2 Základní informace

Hlavním posláním OMGM, které je vymezeno ve zřizovací listině, je plnit funkci muzea a galerie ve smyslu ustanovení zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, a to zejména získávat, shromažďovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat sbírky muzejní povahy. S účinností od 1. 1. 2019 došlo ke sloučení tehdejšího Oblastního muzea v Mostě s Galerií výtvarného umění v Mostě a instituce tak rozšířila svoji působnost a získala nový název Oblastní muzeum a galerie v Mostě. Ke dni 1. 10. 2023 se ředitelem OMGM stal Mgr. Michal Vavroch, který nahradil předchozího ředitele Mgr. Michala Soukupa. Zřizovatelem OMGM je Ústecký kraj.

Zaměření instituce je především regionální. Hlavní sběrnou a badatelskou oblastí je území bývalého okresu Most s přesahy do okresů okolních. Z hlediska geomorfologického sledujeme tři významné krajinné celky – Krušné hory, západní část Českého středohoří a Mosteckou pánev.

Organizace sídlí v budově bývalého Státního vrchního reálného gymnázia. Architektonicky významná stavba byla dokončena v roce 1913 a gymnáziu sloužila až do roku 1945, kdy ho nahradila střední průmyslová škola. Ta využívala budovu až do roku 1981. Teprve od roku 1982 bývalá škola slouží muzejním účelům. Veřejnosti byla tato budova slavnostně zpřístupněna po rozsáhlé rekonstrukci, která byla dokončena v roce 1996.

Budova OMGM, foto: M. Studecký

Název:	Oblastní muzeum a galerie v Mostě
Právní forma:	Příspěvková organizace územně samosprávného celku
Zřizovatel:	Ústecký kraj
Datum vzniku:	28. 2. 1888 (jako Stadtmuseum Brüx); polovina 50. let (jako Městské muzeum); změna právní formy s účinností od 1. 1. 1964 (jako Okresní muzeum v Mostě); změna zřizovatele 2003 (jako Oblastní muzeum v Mostě)
Sídlo:	Čsl. armády 1360/35, 434 01 Most
IČ:	00080730
Ředitel:	Mgr. Michal Vavroch (od 1. 10. 2023), Mgr. Michal Soukup (do 31. 8. 2023)

Ke konci roku 2023 v OMGM pracovalo celkem 39 zaměstnanců, pracujících v přepočtu na 33,87 úvazku (stav k 31. 12. 2023), z toho bylo na plný úvazek evidováno 29 zaměstnanců a na zkrácený úvazek 10 zaměstnanců. K 31. 1. 2023 evidovalo OMGM 10 dohod o provedení práce a 11 dohod o pracovní činnosti.

2 Sbírkky

2.1 Charakteristika sbírkového profilu instituce

Základ sbírky dnešního OMGM vznikl sběratelskou činností Městského muzea v Mostě a Podkrušnohorského muzea v Mostě. Sběrka byla doplňována obvyklými způsoby – formou darů, vlastním sběrem, převody a také nákupy. V polovině 60. let 20. století bylo s tehdejšími Okresními muzei v Mostě sloučeno Městské muzeum v Horním Litvínově (1964) a Domácké vlastivědné muzeum v Hoře Svaté Kateřiny (1965). Řada sbírkových předmětů pochází ze zaniklých objektů (jako je např. klášter minoritů, piaristická kolej v Mostě apod.). Zcela svébytným fondem je mimořádně cenná pozůstalost baronky Ulriky von Levetzow (1804–1899).

Předměty ve sbírce pocházejí převážně z Mostecka. Část fondu však svým původem přesahuje hranice regionu. Kromě různých míst České republiky obsahuje i jednotlivosti z území Evropy, Asie nebo Afriky. Přírodovědné podsbírkky byly v minulosti obohaceny například kolekcemi Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí a střediska odborné výchovy Generálního ředitelství Severočeských hnědouhelných dolů (před rokem 1990). Sloučením Oblastního muzea v Mostě s Galeríí výtvarného umění v Mostě (dále též „GVUM“) došlo ke spojení dvou sbírek pod hlavičkou Oblastní muzeum a galerie v Mostě. Z téhož důvodu jsou obě sbírky vedeny odděleně pod samostatnými kódy v Centrální evidenci MK ČR. Sběrka GVUM je nyní uzavřeným celkem a nové přírůstky již do ní nejsou zapisovány.

V roce 2020 byl v Ústeckém kraji zaveden evidenční systém Museion určený pro správu sbírek a nakládání se sbírkovými předměty z hlediska jejich inventarizace, konzervace, uložení, akvizic, sběru atd. Jelikož se jedná o poměrně složitý systém, prošli na konci roku 2023 všichni kurátoři a konzervátoři školením, neboť byla potřeba si některé postupy zopakovat. V průběhu roku pokračovaly práce na digitalizaci a evidenci sbírkových předmětů, zejména fotografií a negativů. Část digitalizovaných fotografií je přístupná veřejnosti prostřednictvím profilu OMGM na sociální síti Facebook. Stejně jako v předešlých letech byla prováděna konzervace a restaurování vybraných sbírkových předmětů. Ve druhé polovině roku se zásadně zintenzivnil objem konzervačních prací na obrazech v souvislosti s modernizací depozitáře moderního umění. Čištění obrazů bude probíhat přinejmenším do poloviny roku 2024 tak, aby se do nového depozitáře vracela díla již ošetřená.

2.2.1 Stav fondu k 31. 12. 2023

Dosud probíhající inventarizace sbírky zatím neumožňuje stanovit zcela přesný počet předmětů, respektive evidenčních jednotek. Sbírkové jednotky tvoří jeden a více kusů.

Sbírka OMM podle oborového označení sbírek zapsaných v CES (stav k 31. 12. 2023)

Číslo podsbírký v CES	Název podsbírký	Počet evidenčních jednotek
2	Petrografická	2 527
4	Paleontologická	1 545
5	Botanická	1 425
7	Entomologická	2 237
8	Zoologická	779
9	Archeologická	1 472
10	Historická	967
11	Etnografická	1 693
13	Numismatická	7 286
14	Militária	857
15	Výtvarné umění	6 016
16	Umělecké řemeslo	2 151
17	Uměleckoprůmyslová práce	2 326
18	Knihy (staré tisky)	1 884
19	Písemnosti a tisky	223
20	Negativy a diapozitivy	1 876
21	Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	711
23	Věda, technika a průmyslová výroba	840
24	Další – Hudba	231
24	Další – Ostatní konzervační fond (OKF)	125
25	Jiná – Regionální literatura	2 028
25	Jiná – Různé	152
Celkem		39 351

Sbírka Státní galerie výtvarného umění v Mostě podle oborového označení sbírek zapsaných v CES (stav k 31. 12. 2023)

Číslo podsbírký v CES	Název podsbírký	Počet evidenčních jednotek
15	Výtvarné umění	663

2.3 Akviziční činnost

Akviziční politika OMGM se dlouhodobě zaměřuje na rozšiřování a zhodnocování celého sbírkového fondu. Významné slovo při tvorbě fondu mají jednotliví kurátoři, kteří každý přírůstek do sbírkového fondu obhajují před Poradním sborem pro sbírkovou a akviziční činnost OMGM (dále jen „poradní sbor“). V roce 2023 získalo OMGM do své sbírky předměty formou darů, koupí a zejména sběrem, který je typický pro přírodovědné oddělení. Specifickým případem jsou předměty, které byly převedeny do řádné sbírkové evidence ze starého sbírkového fondu.

V případě darů byly poradnímu sboru OMGM předkládány příslušné dokumenty, které vyžaduje interní řád. Jedná se o návrh kurátora na bezúplatné nabytí věci movité, fotodokumentace a případně čestné prohlášení o vlastnictví dárce. Po detailním seznámení s dokumenty poradní sbor předkládá své stanovisko k dané akvizici. Po schválení akvizice nadpoloviční většinou členů poradního sboru jsou předměty po odborném zpracování zařazeny do sbírky.

2.3.1 Dary

V roce 2023 nabylo OMGM prostřednictvím darovací smlouvy v tabulce uvedené předměty. Darované předměty jsou postupně odborně zpracovávány a jsou opatřeny evidenčními záznamy. Dárce obdržel jeden exemplář darovací smlouvy, popřípadě děkovný list, v němž je potvrzeno zařazení do příslušné sbírky.

K předmětům získaným prostřednictvím darovací smlouvy patří prvorepubliková kvádrová celolitinová irská kamna značky Musgraves (20. léta 20. století, patrně kolem roku 1923). Tato kamna významně zhodnocují a doplňují podsbíрку vědy a techniky, neboť pocházejí z Hauptmannovy vily z nedaleké ulice U města Chersonu.

Podsbíрка výtvarného umění byla formou daru obohacena o obrazy Jaroslava Klápštěho, Emila Uhla a Bohdana Kopeckého, kteří patří mezi nejvýznamnější výtvarníky působící na severu Čech. Tyto obrazy doplňují kolekci prací jmenovaných autorů, které se již nacházejí v podsbírcce výtvarného umění. Uvedená podsbíрка byla dále formou daru obohacena o grafiku F. Hauschilda, který je autorem řady akvarelů a kreseb dokumentujících architekturu starého Mostu od přelomu 19. a 20. století až do 20. let 20. století.

Grafika, Franz Hauschild, Radnice a obraz Jaroslava Klápštěho, Piaristi

Předměty získané v roce 2023 formou daru

Darovací smlouva	Předmět	Dárce
DS 1/2023	Obraz, Bohdan Kopecký (?), Děkanský kostel Obraz, Jaroslav Klápště, Piaristi Grafika, Franz Hauschild, Radnice	Klára Kašová
DS 2/2023	Obraz, Emil Uhl, bez názvu, Mostecká radnice	Roman Pantlík
DS 3/2023	Celolitinová irská kamna značky Musgraves, kolem 1923	Miroslav Průša

2.3.2 Koupě

Nejvýznamnějším přírůstkem do muzejní sbírky byla koupě dvou starých tisků z počátku 16. století. Jedná se o vzácné tisky, tzv. post inkunábule. Pro sbírku mají velký význam především svými provenienčními záznamy *Ecclesia Petschoviensis* a *Catalogo Ecclesiae Tschauschenensis*, které ukazují na původ z historicky významných obcí Bečov na Mostecku, respektive obce Souš na Mostecku. Významnou nákupní akvizicí byla také koupě dvou obrazů Jaroslava Valečky, který měl v roce 2020 v OMGM autorskou výstavu *Pictura Obscura* a po jejím skončení daroval do sbírky svůj obraz *Oltář*. Uvedené obrazy jsou doplněním tohoto daru tak, aby vznikla malá kolekce tematicky navazující na Sudety vylidněné po 2. světové válce, které jsou častým námětem jeho děl.

Neméně významným přírůstkem muzejní sbírky je alterovaná hornina – peridotit s pyropy (české granáty), který pochází z lokality vrch Linhorka u Starého nedaleko Třebívlic v okrese Litoměřice. Tyto horniny s ukázkou „pyropové matky“ se v dnešní době vyskytují již jen vzácně a ojediněle. Koupěný vzorek je unikátní také svojí velikostí. Vzorek je významným doplněním petrografické podsbírkou a je vystaven v nově vybudované geologické části přírodovědné expozice.

Podsírka vědy a techniky byla v uplynulém roce 2023 formou koupě obohacena o dva kusy stolních hodin, které pocházejí ze zásilkového obchodu Hanns Konrad v Mostě, který byl kdysi největší zásilkovou společností v Rakousku-Uhersku. Firma Hanns Konrad vznikla v Mostě v roce 1887.

Stolní hodiny 20.–30. léta 20. století, Hanns Konrad a obraz Jaroslava Valečky, *Průvod*, 2018

Předměty získané v roce 2023 formou koupě

Kupní smlouva	Předmět	Prodávající
KS 1/2023	Starý tisk (post inkunábule), Durand, Guillaume (1230–1296), Rationale diuinorum officiorum. Strassburg, 1501.	Jaroslav Fürbach
KS 2/2023	Starý tisk (post inkunábule), Spiera, Ambrogio (cca 1413–1454/1455) Liber sermonum quadragesimalium de floribus sapientie non minoris Salis q: ...Basilej, 1510	Jaroslav Fürbach
KS 3/2023	Alterovaná hornina peridotit s pyropy	Václav Krtek
KS 4/2023	Akvarel, Karel Kupka, Pohled z Hněvína ke Stalinovým závodům a k Hornímu Jiřetínu, 1953 Obraz, Václav F. Ulšmíd, Důl Ležáky I	Luboš Růžička
KS 5/2023	Obraz, Jaroslav Valečka, Kluci, 2022	Jaroslav Valečka
KS 6/2023	Obraz, Jaroslav Valečka, Průvod, 2018	Jaroslav Valečka
KS 7/2023	Stolní hodiny 20.–30. léta 20. století, Hanns Konrad Stolní hodiny 20.–30. léta 20. století, Hanns Konrad?	Jiří Váral

2.3.3 Vlastní sběr

Hlavním zdrojem nových přírůstků přírodovědných podsbírek muzea je terénní výzkum odborných zaměstnanců přírodovědného oddělení, který je zaměřen na regionální sběry Ústeckého kraje. Tento sběr je součástí systematické sbírkové činnosti muzea.

Přírůstky nabyté terénním výzkumem odborných zaměstnanců tvořily entomologické, botanické a zoologické exempláře, které budou zařazeny do podsbírek entomologie, botaniky a zoologie. Celkem bylo vlastním sběrem takto získáno řádově několik stovek entomologických (soubor bezobratlých – pavouků, blanokřídlých, kříšů a brouků) a botanických exemplářů. Uvedené exempláře budou zapsány do muzejní evidence formou přírůstkového čísla chronologické evidence na počátku roku 2024, a nejsou proto vykazovány ve statistice za rok 2023.

2.4 Evidence

Sbírka OMM byla Ministerstvem kultury ČR zapsána do Centrální evidence sbírek pod evidenčním číslem sbírky MSM/022-05010/198002 dne 2. 10. 2002.

Stejně jako v minulých letech byly aktualizovány údaje o změnách v evidenci, a to v rámci systému Centrální evidence sbírek Ministerstva kultury ČR, který je přístupný jako on-line webová aplikace.

Nové přírůstky byly zaevidovány do příslušných oborových podsbírek pod evidenčními čísly chronologické nebo systematické evidence. Předměty evidované pouze v chronologické

evidenci jsou po náležitém odborném zpracování zařazeny do systematické evidence ve lhůtě stanovené zákonem.

Celkem bylo za rok 2023 zaevidováno 12 přírůstků chronologické evidence (mimo knihovnu OMGM). Tyto přírůstky byly zapsány do přírůstkové knihy pod čísly 2023_0001 – 2023_0012.

Přírůstky chronologické evidence podle způsobu nabytí (mimo knihovnu OMGM)

Způsob nabytí	Počet př. č.
Sběr (vlastní sbírková činnost a arch. nálezy)	0
Převody ze studijního materiálu (starý muzejní fond)	8
Nákupy	0
Dary	4
Celkem	12

Nejvýznamnější přírůstek muzejní sbírky představují předměty zařazené do podsbírký negativů a diapositivů. Jedná se o soubor negativů Ing. Stanislava Štýse, DrSc., které OMGM získalo formou darovací smlouvy. Soubor představuje ucelenou dokumentaci proměny mostecké krajiny v uplynulých desetiletích. Autorem fotografií je Ing. Stanislav Štýs, DrSc., který je jedním z nejvýznamnějších českých odborníků v oboru rekultivací a přírodního prostředí obecně.

Z původního sbírkového fondu muzea byly zpracovány do obou stupňů evidence početně rozsáhlé soubory pohlednic a fotografií. Námětem fotografií a pohlednic je zejména starý Most a také další místa a města severočeského regionu. Do muzejní sbírky byl zařazen litý zvon z věže děkanského kostela v Mostě. Zvon byl získán převodem z Památkového ústavu Ústí nad Labem v roce 2002.

Nejvýznamnějším přírůstkem v podsbírcce výtvarného umění je obraz malíře Jaroslava Klápštěho, který byl do sbírky získán prostřednictvím darovací smlouvy. Obraz byl v roce 2023 vystaven na výstavě *Jaroslav Klápště: Epilog Starého Mostu*. Jaroslav Klápště byl významným regionálním malířem. Častým námětem jeho děl byla demolice starého Mostu.

Přírůstky chronologické evidence podle oborového členění CES (mimo knihovnu OMGM)

Podsírka dle členění CES	Počet př. č.	Počet ks
15 – Výtvarné umění	8	18
16 – Umělecké řemeslo	1	1
20 – Negativy a diapositivy	1	24 119
21 – Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	2	2 725

Aktualizace sbírkové evidence pro CES byla prováděna formou II. stupně systematické evidence. Přírůstky chronologické evidence jsou ihned zpracovány a zároveň evidovány i v systematické evidenci II. stupně. Kromě uvedených nových záznamů do CES probíhala také průběžná katalogizace, která spočívala ve vyřazení přírůstkových čísel a jejich nahrazení novými evidenčními čísly systematické evidence. Dále probíhaly přesuny evidenčních čísel mezi podsírkami a dílčí úpravy tvaru evidenčního záznamu. Tyto změny jsou prováděny v rámci reorganizace sb. fondu OMGM.

Evidenční čísla zpracovaná ke konci kalendářního roku jsou hlášena Ministerstvu kultury vždy na počátku následujícího roku. Počty evidovaných čísel se proto liší od počtů čísel aktualizace v průběhu roku kalendářního. O přírůstcích chronologické evidence sbírky OMM je prostřednictvím systému MUSEION informován také Krajský úřad Ústeckého kraje.

Celkový počet nových evidenčních čísel systematické a chronologické evidence všech podsbírek za rok 2023 nahlášených na CES MK ČR (bez katalogizace)

Podsírka dle členění CES	Počet evidenčních jednotek
5 – Botanická	605
8 – Zoologická	15
15 – Výtvarné umění	51
16 – Umělecké řemeslo	1
18 – Knihy (staré tisky)	2
19 – Písemnosti a tisky	1
Celkem	675

2.5 Udělení reprodukčního práva

V průběhu roku 2023 OMGM udělilo celkem 7 povolení pro reprodukování sbírkových fotografií či jiných artefaktů. Povolení k reprodukci byla udělena bezplatně pod podmínkou, že subjekt, kterému bylo povolení uděleno, bude postupovat v souladu s autorským zákonem. Za udělené povolení OMGM obdrželo vždy několik výtisků publikací, ve kterých byl obrazový materiál publikován. Povolení byla udělena formou licenční smlouvy nebo smlouvy o poskytnutí práva k užití reprodukce sbírkového předmětu.

OMGM poskytlo studentce historie umění Veronské univerzity Andree Polati prostřednictvím licenční smlouvy souhlas s užitím fotografií obrazu z fondu J. K. Beera. Fotografie jsou použity pro obrazovou přílohu v odborném článku věnovaném umělci Domenicu Fettimu.

Povolení k užití fotodokumentace sbírky historického nábytku bylo prostřednictvím smlouvy uděleno PhDr. Markovi Turnskému. Fotogalerie jsou zveřejněny na webových stránkách Národního muzea v Praze – kalinanabytek.wz.cz.

Petr Kříž pro Dopravní podnik měst Mostu a Litvínova obdržel prostřednictvím smlouvy povolení k užití fotodokumentace sbírkových předmětů pro publikaci s názvem 120 let MHD na Mostecku.

Povolení k užití fotografického materiálu bylo uděleno nakladatelství NADATUR, spol. s r. o., které fotografii z naší sbírky zveřejnilo v časopise *Dráha*, v odborném článku o vývoji návěstidel na železnici.

Ze sbírkového fondu OMGM byly na základě smlouvy se společností Grada Publishing, a. s., dodány podklady, které tvoří obrazovou přílohu v knize *Historická zobrazení měst českých zemí od nejstarších dob do pol. 19. století*.

Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích obdržela prostřednictvím smlouvy souhlas s užitím fotografií sbírkových předmětů pro tištěný katalog ve formě obrazové publikace s názvem *Zbožní zítřka. Umění vidět. Mystici, esoterici, mediumici a automatici v českém výtvarném umění*, který byl vydán ke stejnojmenné výstavě.

Česká televize na základě poskytnutých práv k reprodukci použila fotografie a pohlednice s tematikou starého Mostu v televizním filmu režiséra Jiřího Stracha s názvem *Svatá*.

Severní energetická, a. s., požádala o souhlas k užití reprodukce fotografie děkanského kostela v Mostě za účelem jejího umístění na informační tabuli u uvedeného kostela.

2.6 Inventarizace

Inventarizace jednotlivých oborových podsbírek jsou prováděny na základě dlouhodobého harmonogramu (10letý cyklus) ve smyslu § 3 odst. 1 vyhlášky Ministerstva kultury ČR k zákonu č. 275/2000 Sb. Podrobnosti a zhodnocení jsou uvedeny v jednotlivých zápisech o inventarizaci. Účelem a cílem inventarizací je zejména:

- a) ověření, že předměty vedené ve sbírkové evidenci fyzicky existují,
- b) porovnání inventarizovaných předmětů s příslušným záznamem chronologické a systematické evidence, včetně ověření shodnosti a úplnosti evidenčních čísel a počtu kusů,
- c) ověření stavu sbírkových předmětů, zjištění potřeby preparace, konzervace nebo restaurování, případně změny v uložení předmětů.

Inventarizace probíhaly dle § 12 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy v plném znění, podle § 3 vyhlášky MK ČR č. 275/2000 a zákona č. 257/2001 Sb., zákona č. 483/2004 Sb. ve znění zákona č. 186/2004 Sb. a zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách (knihovní zákon).

Sbírková evidence muzea v předchozích desetiletích vykazovala závažné nedostatky, které způsobila především dlouholetá absence kurátorů spravujících jednotlivé podsbírkky. Příkazem ředitele č. 004-2015 – *Opatření ve věci inventarizace sbírkových fondů* ze dne 1. 6. 2015 byla zahájena mimořádná inventarizace celé sbírky OMM. Díky úsilí kurátorů se podařilo většinu nedostatků minimalizovat, nicméně ve vybraných podsbírkách se je nepodařilo odstranit dodnes.

Cílem mimořádné inventarizace je především určit přesný stav sbírky a získat například přehled o nutnosti konzervace či restaurování předmětů ve špatném stavu. Je rovněž důležitá pro stanovení budoucí strategie sbírkové činnosti a akvizic muzea. Poté, co bude postupně inventarizace v jednotlivých podsbírkách protokolárně ukončena, bude možno přistoupit k dalším nápravným krokům. V podsbírkách, kde byla již dokončena kompletní inventarizace všech sbírkových předmětů, je nadále prováděna periodická inventarizace dle zákona.

Inventarizace sbírkového fondu OMGM podle podsbírek 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023

Název podsbírkky	Počet inventarizovaných předmětů (evidenčních čísel)
2 – Petrografická	187
4 – Paleontologická	379
7 – Entomologická	95
9 – Archeologická	1 481
15 – Výtvarné umění (grafika)	4 147
15 – Výtvarné umění (SGVU)	663
16 – Umělecké řemeslo (kovy)	977
19 – Písemnosti a tisky	223
24 – Ostatní konzervační fond	125
24 – Hudba	98
25 – Různé	113
Celkem inventarizováno	8 451

V tabulce jsou uvedeny podsbírký, ve kterých byla protokolárně dokončena inventarizace v průběhu roku 2023 (viz zápisy z inventarizace příslušných podsbírek). Celkem bylo v průběhu roku inventarizováno 22,24 % sbírkového fondu OMM (z počtu evidenčních záznamů systematické evidence).

Inventarizována byla také celá sbírka Státní galerie výtvarného umění v Mostě (GMO/001-06-18/003001).

V rámci inventarizačního cyklu (2012–2022) byla dokončena dne:

- A) 28. 4. 2014 inventarizace podsbírký 5 – Botanická;
- B) 20. 10. 2014 inventarizace podsbírký 2 – Petrografická a 4 – Paleontologická;
- C) 31. 12. 2016 inventarizace všech podsbírek sbírkového fondu knihovny Oblastního muzea v Mostě, podsbírek 18 – Knihy (Staré tisky), 19 – Písemnosti a tisky, 24 – Ostatní konzervační fond, 25 – Regionální literatura. Dále byla dokončena inventarizace podsbírek 21 – Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média a 16 – Umělecké řemeslo (skupina Historický nábytek);
- D) 31. 12. 2017 inventarizace všech sbírkových předmětů podsbírký 7 – Entomologie;
- E) 13. 12. 2018 inventarizace části podsbírký 15 – Výtvarné umění – podskupina obrazů;
- F) 30. 11. 2019 inventarizace podsbírký 14 – Militária;
- G) 7. 12. 2020 inventarizace podsbírký 20 – Negativy a diapozitivy;
- H) 18. 07. 2023 inventarizace podsbírký 24 – Hudba;
- I) 25. 08. 2023 inventarizace podsbírký 9 – Archeologická;
- J) 31. 10. 2023 inventarizace podsbírký 25 – Různé.

2.7 Dokumentace a péče o sbírky

Průběžně se doplňuje fotodokumentace k jednotlivým sbírkovým předmětům, a to jak v náhledové kvalitě pro badatelské účely, tak v tiskové kvalitě pro účely publikování v katalogích výstav a odborných publikacích. Kromě fotodokumentace sbírkových předmětů byla zhotovena řada fotografií pro potřeby výstav (příprava tiskovin, dokumentace vernisáží, instalací apod.). Fotografie byly průběžně pořizovány i v rámci akcí pořádaných pro veřejnost.

V roce 2023 bylo našimi konzervátory provedeno celkem 527 konzervátorských a 3 restaurátorské zásahy. Mezi zrestaurovanými předměty byla například čapka vysokého úředníka rakousko-uherského námořnictva, která byla vypůjčena na výstavu *Námořníci z českých zemí* v děčínském muzeu (konzerovala Dagmar Pícová), a malovaný dřevěný louskáček vyrobený v Seiffenu (konzerovala Lucie Marková). Mezi zkonzervovanými předměty byla například kazeta s gynekologicko-porodnickými nástroji z konce 19. století či dveřní zámek z piaristického kostela v Mostě (konzerovala Dagmar Čechová).

V červenci byla zahájena rekonstrukce depozitářů výtvarného umění, které se nacházejí v nejvyšším patře neveřejné části muzea. Bylo potřeba přestěhovat velké množství děl, což se neobešlo bez odborného dozoru i samotné manipulace s díly. Jednalo se o 1 271 obrazů a 600 zasklených grafik, které se z prostor depozitářů stěhovaly do dočasných náhradních prostor v bývalé tělocvičně. Za zmínku stojí navinutí velkoformátového oltářového obrazu barokního umělce Ignáce Raaba na válec tak, aby se předešlo jeho poškození v průběhu modernizace depozitářů. Pro konzervátory to tak byla jedna z nejnáročnějších akcí za poslední léta.

Po skončení stěhování depozitářů bylo na obrazech třeba provést základní čištění a další nezbytné opravy. Od srpna do konce roku bylo vyčištěno celkem 340 obrazů tak, aby se zpět do nových depozitářů již vracely ošetřené. Na čištění se podílelo celé konzervátorské oddělení, a to včetně dvou brigádníků v letních měsících.

Pracovníci restaurátorských a konzervátorských dílen OMGM se podíleli na přípravách a instalacích výstav výtvarného umění, a to včetně transportů, i na realizaci akcí muzea pro veřejnost, jako jsou vernisáže, Mezinárodní den archeologie, Adventní odpoledne, Velikonoční dílničky, Den magistra Kelleyho, Muzejní noc.

V průběhu roku se podíleli i na dalších činnostech souvisejících s provozem muzea, jako je zajišťování pomocného materiálu a prostředků pro práci v konzervátorských dílnách nebo generální úklid konzervátorského pracoviště, tak aby lépe vyhovovalo jejich pracovním podmínkám. Konzervátoři muzea průběžně kontrolují v depozitářích i v expozicích podmínky (teplotu, vlhkost) pro správné uložení sbírkových předmětů i jejich stav.

Konzervátorky při čištění obrazů

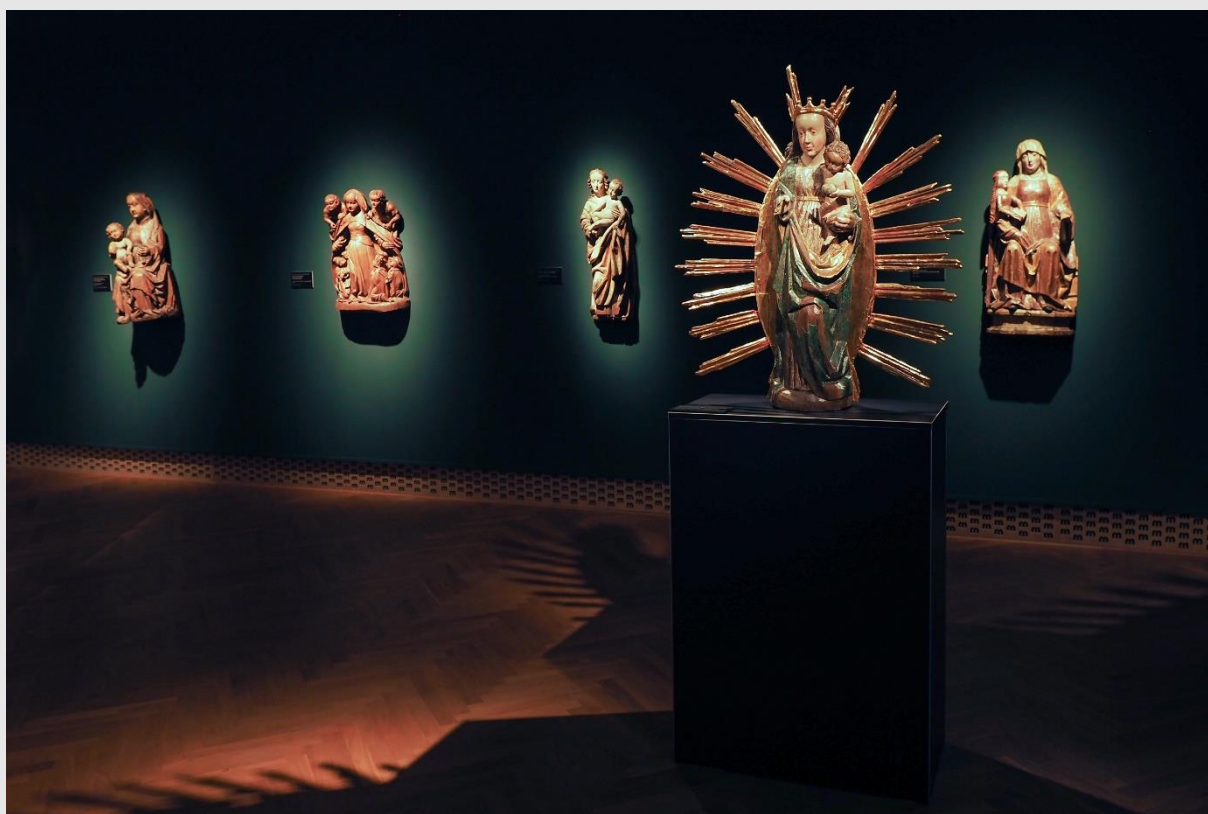
2.9 Stálé expozice

Poklady výtvarného umění Mostecká (14.–16. století)

Nová stálá expozice, která byla otevřena v polovině března 2023, představuje především uměleckou výbavu kostelů v Mostě a na Mostecku. Expozice prezentuje nejvýznamnější ukázky gotického a renesančního umění ze sbírek muzea. Část ze dvou desítek exponátů pochází

z přesunutého děkanského kostela v Mostě, ostatní pak z existujících i zaniklých kostelů Mostecka. Dominantní zastoupení mají proto náboženské motivy, zejména ze života Panny Marie a Ježíše Krista, ale díla zobrazují také výjevy z legend o svatých. Nejstarším vystaveným předmětem je relikviář ze 14. století, nejmladším pak obraz zpodobňující tzv. „Zahražanský zázrak“ namalovaný ve století 18., který tak tvoří jedinou výjimku z daného časového období. Původ prezentovaných uměleckých děl nacházíme v širší oblasti severních Čech a přilehlého Saska s dominantním vlivem Krušnohoří.

Většina obrazů i soch prošla v nedávné minulosti náročným restaurováním. Vystavena jsou samozřejmě i tři díla, která byla zrestaurována v rámci projektu *Umění pozdního středověku v hornické oblasti Krušnohoří*. Exponáty přesahují svou kvalitou i významem hranice regionu a bez nadsázky jsou skutečnými poklady severočeského umění.

Expozice Poklady výtvarného umění Mostecka (14.–16. století)

Geologie severozápadních Čech

Na konci března 2023 byla veřejnosti představena nová geologická expozice, která je první etapou výstavby nové přírodovědné expozice s názvem *Přírodou severozápadních Čech*. Expozice geologie nabízí pohled do hluboké minulosti našeho regionu, a to jak prostřednictvím zkamenělin, tak minerálů. Vystaveno je více než 550 sbírkových předmětů. Největší část tvoří zkameněliny z povrchových lomů na Mostecku a Chomutovsku. Za připomenutí stojí ukázky minerálů Českého středohoří, Mostecké pánve a Krušných hor. Součástí expozice jsou dvě menší dioramata, která nabízejí pohled na faunu křídového moře a čtvrtohor. Samozřejmostí je množství zajímavých informací jak o vybraných sbírkových předmětech, tak o historii nebo lokalitách. Vše je doplněno množstvím fotografií a také reprodukcemi obrazů převážně s tematikou druhohorního a třetihorního prostředí.

Ze života obyvatel Krušnohoří (etnografie)

Expozice pojatá jako studijní depozitář představuje zařízené krušnohorské světnice a dílny. Důraz klade na všední život, domácí práce i typická řemesla jako hornictví, punčochářství, krajkářství či hračkářství. Nabízí také pohled na kouzelnou krušnohorskou vánoční atmosféru s betlémy, kouřícími panáčky a pyramidami. Většina exponátů pochází z okolí Litvínova a Hory Svaté Kateřiny. Dominantní místo zaujímá instalace mosteckého betlému řezbáře Antona Schembery, který je součástí sbírek již od roku 1926. Ačkoli betlém vznikl v Mostě, napodobuje tradiční betlémy krušnohorské. V listopadu 2023 byly nově otevřeny další dva zasklené prostory – stodola se zemědělskými nástroji a kóje představující umění paličkářek, která bude obměňována zejména velikonoční a vánoční výzdobou. Atraktivní pro návštěvníky je i protěží prosklená vitrína s historickými i novodobými figurkami kuřáčků – krušnohorských horníků s kladívkem a mlátkem, do kterých se vkládá zažehnutý vonný kužel, tzv. františek.

Expozice Ze života obyvatel Krušnohoří

Ulrika von Levetzow. Anděl ve třpytu par.

Vystavené exponáty pocházejí z rozsáhlé pozůstalosti Ulriky von Levetzow, která je součástí sbírek mosteckého muzea již od roku 1900. Hlavním výstavním exponátem expozice je světově unikátní granátová souprava šperků Ulriky von Levetzow, jedno z nejvýznamnějších šperkařských děl nacházejících se na území České republiky. Hlavním odborným partnerem expozice je Národní muzeum Praha.

Expozice byla znovu otevřena v roce 2019, když nahradila předchozí instalaci. Proti ní je obohacena zejména o moderní a multimediální výstavní prvky a jazykové mutace. Na začátku roku 2023 proběhla reinstalace expozice *Ulrika von Levetzow – Anděl ve třpytu par.* Podařilo se tak v prostoru části chodby vybudovat malý interiér zámecké knihovny, kam byly umístěny knihy z pozůstalosti Ulriky von Levetzow a její matky Amálie. Vystaveno je celkem 1600 knih ze sbírky OMGM s nejrůznější tematikou. Byla také provedena pravidelná konzervace a očištění exponátů ve spolupráci s oddělením restaurování a konzervace. Expozice byla doplněna o nové vypůjčené exponáty a byla také obměněna část stávajících

exponátů. To je nezbytné z důvodu standardní péče o sbírky, kdy některé exponáty nemohou být dlouhodobě vystaveny světlu. Nově byla expozice vybavena ještě třetím informačním kioskem s jazykovými mutacemi.

V rámci konzervací byla provedena i prohlídka a očištění slavného granátového šperku Ulriky von Levetzow, a to včetně jeho zabezpečení. Tato část probíhala za přísných bezpečnostních opatření a ve spolupráci s Městskou policií Most.

V části Ulričina ložnice byly provedeny i stálé změny expozice tak, aby byla více přizpůsobena dostupným ikonografickým pramenům. Expozice samotná byla doplněna o dvě nové a velice zajímavé zápůjčky. Jedná se o kasuli s ruční výšivkou aliančního erbu rodu Levetzow a Mladotů ze Solopysk, pravděpodobně použitou při zádušní mši za Ulričina švagra Roberta Mladotu ze Solopysk. Dále jde o kresbu neznámého hradu vytvořenou Ulrikou v jejím dívčím věku pravděpodobně při pobytu ve Štrasburku.

Pohled do expozice Ulrika von Levetzow. Anděl ve třpytu par.

2.10 Výpůjčky a zápůjčky sbírkových předmětů

Celkem bylo uzavřeno 29 smluv o výpůjčce sbírkových předmětů, které souvisely převážně s krátkodobými výstavami. 20 smluv uzavřelo OMGM jako vypůjčitel, 9 jako půjčitel. Celkem si OMGM vypůjčilo 511 předmětů a naopak zapůjčilo 147 předmětů (resp. evidenčních položek) ze svých sbírek.

Smlouvy jsou uzavírány na dobu určitou a v případě dlouhodobých výpůjček jsou pravidelně obnovovány. Sbírkové předměty jsou pravidelně podle daného harmonogramu kontrolovány za účasti odborných pracovníků. V průběhu roku byla provedena podrobná kontrola předmětů, které má jako dlouhodobou výpůjčku Obecní muzeum v Nové Vsi v Horách, Kulturní zařízení Kadaň, Muzeum Brněnska a Sudetendeutsche Stiftung v Mnichově.

2.10.1 Zápůjčky jiným subjektům

K nejvýznamnějším akcím, na které OMGM zapůjčilo sbírkové předměty, patřila výstava *Starý Most obrazem i slovem* konaná v Městském divadle v Mostě, pro kterou OMGM poskytlo naivistické obrazy předprůmyslového Mostu Heinricha Loose. Na výstavu s názvem *Zbožní zítřka. Umění vidět. Mystici, esoterici, mediumici a automatici* byly Severočeské galerii výtvarného umění v Litoměřicích poskytnuty grafiky mosteckého umělce a rodáka Wenzela Hablika. Muzeum Brněnska si z etnografické podsbírký OMM vypůjčilo předměty na výstavu *Hračka v dřevě ukrytá*.

Několik výpůjček bylo uskutečněno z důvodů odborné analýzy a dokumentace předmětů z botanické a archeologické podsbírký.

Ostatní smlouvy se týkají dlouhodobých výpůjček v expozicích Podkrušnohorského technického muzea, Národního památkového ústavu (konkrétně v děkanském kostele v Mostě), Nového Hradu v Jimlíně, statutárního města Mostu, Základní umělecké školy F. L. Gasmanna, p. o., Zámku Valdštejnů v Litvínově (Partnerský spolek Litvínov, o. p. s., Městský úřad v Litvínově), Kulturního zařízení Kadaň, Horského klubu v Lesné, Obecního muzea v Nové Vsi v Horách, Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí, Vojenského historického ústavu Ministerstva obrany ČR (Armádní muzeum Žižkov) a Muzea Brněnska (památník ve Slavkově).

S městem Hora Svaté Kateřiny je uzavřena výpůjčka na předmět dlouhodobě umístěný v budově městského úřadu. Některé předměty z podsbírký etnografické je dlouhodobě zapůjčeno do zahraniční expozice *Sudetendeutsche Stiftung* v Mnichově. Celkem má OMGM v rámci dlouhodobých výpůjček u jiných subjektů 108 předmětů.

2.10.2 Výpůjčky od jiných subjektů

Nejvýznamnější výstavní akcí, na kterou si OMGM vypůjčilo předměty od soukromých sběratelů i veřejných institucí, byla výstava *Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart)*.

Další rozsáhlejší výpůjčky se týkaly výstav *Jaroslav Klápště: Epilog Starého Mostu* a *Denisa Krausová – Království*. Na výstavu *Mezi Prahou a Káhirou. 100 let české egyptologie* byla uzavřena výpůjčka Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy. Výstava bude realizována v roce 2024.

Kromě uvedených výpůjček na krátkodobé výstavní projekty má OMGM zajištěny dlouhodobé výpůjčky na předměty pro stálou expozici baronky Ulriky von Levetzow, konkrétně od Památníku národního písemnictví a od soukromého půjčitele. Od Národního památkového ústavu je dlouhodobě vypůjčena kopie Mosteckého kancionálu.

Dlouhodobě je v prostorách OMGM instalován obraz *Zahražanský zázrak* (též *Vraždění jepťišek v Mostě*) z majetku Města Mostu. Další dlouhodobé výpůjčky jsou uzavřeny se dvěma soukromými půjčiteli a s Římskokatolickou farností – děkanstvím Most. Celkem má OMGM od jiných subjektů dlouhodobě vypůjčeno 1 398 předmětů.

3 Odborná a výzkumná činnost

V roce 2023 byla uzavřena Smlouva o vzájemné spolupráci mezi Oblastním muzeem a galerií v Mostě a Univerzitou Karlovou v Praze, jejímž předmětem je odborné zpracování sbírky Josefa Konstantina Beera, a Memorandum o porozumění v oblasti ustanovení Mezinárodního centra pro rehabilitaci těžební a průmyslové krajiny, na kterém kromě Oblastního muzea a galerie v Mostě participovalo Statutární město Most a Výzkumný ústav pro hnědé uhlí, a. s. Cílem tohoto memoranda o porozumění je podporovat a usnadňovat budoucí spolupráci v oblasti udržitelného rozvoje krajiny průmyslově a hornicky zatížených regionů tak, aby se

mohly dále vyvíjet za plného respektu k daným přírodním, technickým, kulturně-historickým a společenským specifikům.

3.1 Přírodovědné oddělení

Hlavní náplní práce přírodovědného oddělení je sbírkotvorná činnost na Mostecku, resp. v Ústeckém kraji, jejíž výsledky se pravidelně zveřejňují na stránkách recenzovaného sborníku, který naše muzeum vydává. Největší událostí roku 2023 bylo otevření dlouho očekávané expozice *Geologie severozápadních Čech*, která bude součástí chystané expozice *Přírodou severozápadních Čech*. V průběhu roku tak pokračovala příprava podkladů pro část věnovanou živé přírodě, která má zahrnovat živočichy mokřadů, lesů, lidských sídel a otevřené krajiny.

Přírodovědné oddělení také realizovalo několik výstav. Zoolog Jaroslav Bažant se podílel jako jeden z kurátorů na výstavě *Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS*, na které byla představena tvorba Zdeňka Buriana a volného sdružení výtvarníků PAS (Paleoart – umění a věda), jehož je Jaroslav Bažant členem. Geolog Pavel Dvořák připravil výstavu pod názvem *Minerály ze sbírek Ladislava Blahy*. Hlavní náplní této výstavy byly minerály, které pocházejí především z Českého středohoří a Krušných hor. Botanik Vít Joza poskytl svou autorskou výstavu *Památné stromy Ústeckého kraje* do Muzea Rumburk, pobočky Oblastního muzea v Děčíně. Výstava je zaměřena na mimořádně cenné památné stromy v Ústeckém kraji, představuje jejich dendrologickou, historickou či krajinnou hodnotu.

Přírodovědné oddělení uspořádalo i několik komentovaných vycházek do přírody. První akcí byla komentovaná ornitologická vycházka, která proběhla pod vedením zoologa Jaroslava Bažanta 4. února a zavedla účastníky k jezeru Most, kde bylo možné pozorovat množství zimujících ptáků. 27. dubna uspořádal dendrologickou vycházku botanik Vít Joza. Ta se uskutečnila v areálu lázní Kyselka v Bílině a věnovala se pěstovaným i planě rostoucím dřevinám krásného a mimořádně bohatého lázeňského parku. Další ornitologická vycházka, kterou vedl Jaroslav Bažant, proběhla 6. května v rámci celostátní akce Vítání ptačího zpěvu. Zavedla účastníky na Velebudickou výsypku a věnovala se ptačím druhům rekultivované krajiny.

První entomologická vycházka, kterou vedl entomolog Pavel Krásenský, se uskutečnila 11. května na Písečném vrchu u Bečova. Účastníci měli možnost se seznámit s jarními druhy bezobratlých, které obývají zachovalé stepní biotopy. Do malebného Mariánského údolí nad Horním Jiřetínem směřovala jarní botanická vycházka, která se konala 18. května. Opět ji vedl botanik Vít Joza, který představil rostliny jarního aspektu krušnohorských luhů a bučin. Zajímavé druhy bezobratlých byly k vidění i na druhé entomologické vycházce, která proběhla v okolí Lužic u Mostu. Entomolog Pavel Krásenský představil pozoruhodné druhy bezobratlých, které se vyskytují v okolí rybníka Lužice I a také podél Lužického potoka. 29. května byla pro žáky Scholy Humanitas připravena terénní exkurze do okolí Hory Svaté Kateřiny, kterou vedli Vít Joza a Pavel Krásenský. 4. října proběhla pod vedením Víta Jozy dendrologická vycházka do jižní části Mostu. Hned následující den, 5. října, vedl Vít Joza dendrologickou exkurzi do Smetanových sadů v Kadani. Ta proběhla ve spolupráci s Oblastním muzeem v Chomutově a účastníci měli možnost se seznámit s historií parku a cennými dřevinami. Poslední komentovaná vycházka proběhla 7. října. V rámci Festivalu ptactva zavedl Jaroslav Bažant účastníky na vrch Hněvín a také k jezeru Most.

Pro návštěvníky bylo připraveno také několik odborných přednášek. Botanik Vít Joza si připravil přednášky *Památné stromy Mostecká a Litvínovska* a *Botanické novinky a zajímavosti ze severozápadních Čech*, které se uskutečnily v našem muzeu v rámci pravidelného cyklu přednášek. Další přednáška, *Památné stromy Ústeckého kraje*, doplnila autorskou výstavu stejnojmenného názvu, která proběhla v Muzeu Rumburk. Ornitologické přednášky v rámci pravidelného cyklu si připravil Jaroslav Bažant. Jednalo se o přednášky *Ornitologické zajímavosti na Mostecku a Lounsku* a *Nová ornitologická pozorování*. Pro Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci si připravil přednášku *Lenešický rybník, významná*

ornitologická lokalita severozápadních Čech. Dvě geologické přednášky připravil Pavel Dvořák. Jedna pojednávala o minerálech Krupky, Cínovce a Moldavy a druhá (ve spolupráci se Zdeňkem Dvořákem) o nerostech Českého středohoří. Přednášky týkající se entomologie, které přednesl entomolog Pavel Krásenský, nesly názvy *Co je malé, to je hezké* a *Podivuhodný svět mravenců*. Další entomologické přednášky *Podivuhodný svět pavouků* a *Malajsie – země plná kuliček* byly uspořádány pro Zoopark Chomutov, respektive Východočeské muzeum v Pardubicích.

Letošní Muzejní noc v OMGM připravilo přírodovědné oddělení. Proběhla 14. dubna a její název *Staň se na chvíli badatelem* a především samotná náplň akce přitáhly množství zájemců o přírodovědnou tematiku. Na 11 stanovištích se zájemci seznámili se světem geologie, botaniky i zoologie z pohledu přírodovědeckých pracovníků muzea. Pro nejmladší účastníky byla připravena soutěž, takže si prakticky všichni malí badatelé z muzea odnášeli kromě zážitků z poznávání práce muzejních přírodovědců také pěknou drobnou památku na večer plný zajímavostí a novinek ze světa přírody kolem nás.

Muzejní noc 2023 – Staň se na chvíli badatelem

3.1.1 Entomologie

V rámci pravidelné inventarizace entomologické podsírkby bylo v roce 2023 inventarizováno 19 929 sbírkových předmětů, resp. 96 položek hromadné evidence. V rámci individuální evidence bylo připraveno více než tisíc sbírkových předmětů. Jednalo se především o zástupce blanokřídlých, polokřídlých a pavoukoců, z nichž největší část tvořilo více než 500 kusů štírků, tvořících základ nové sbírky této zajímavé skupiny. Součástí práce kurátora je i determinace entomologického materiálu, a to jak z vlastních sběrů, tak z muzejních a soukromých sbírek. Celkem bylo determinováno více než 700 kusů brouků z čeledi Staphylinidae. Významné druhy byly průběžně zapisovány do Nálezové databáze ochrany přírody, kterou spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Databáze slouží jako zdroj informací a podklad pro vyhlášení zvláště chráněných území nebo mapování významných druhů. Všechny nálezy byly také zapisovány do databáze přírůstků, kterou spravuje hlavní kurátor.

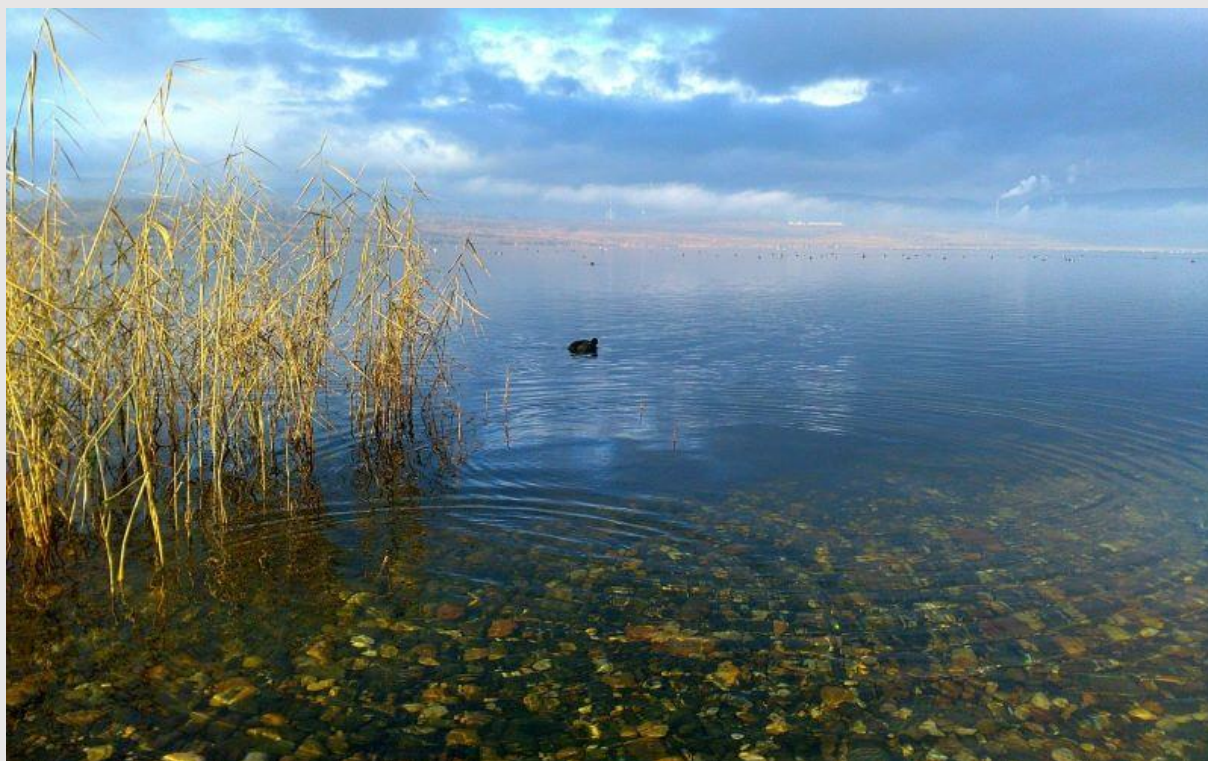
Byla také provedena pravidelná dezinfekce depozitáře zoologie a botaniky, a to specializovanou firmou. Navíc byly skříně preventivně ošetřovány Biolitem a pravidelně do nich byly umisťovány levandulové kuličky, které značně omezují vnikání škůdců do sbírkových krabic.

V roce 2023 pokračoval entomologický průzkum lokalit PR Písečný vrch, NPP Rašovické skály, PP Stroupeč, PP Žatec, PP Staňkovice, zámecký park v Soběsukách, PP Lužické šípáky ad. Sbíráni byli především zástupci skupin, které jsou ve sbírce muzea zastoupeny jen málo (štírci, mnohonožky, blanokřídlí, křísi). Pokračoval průzkum nosatců tribu Trachyphloeini na Mostecku a Chomutovsku. Nově byl zahájen rozsáhlý průzkum brouků čeledi Staphylinidae, kteří se vyskytují na krušnohorských rašeliništích. Ten potrvá několik let a výsledky budou následně publikovány ve sborníku muzea.

3.1.2 Zoologie

Během roku bylo preparováno 19 obratlovců; jedná se o kosterní a tekutinové preparáty, které obohatí sbírky muzea, případně mohou sloužit k expozičním účelům.

V roce 2023 pokračovaly terénní výzkumy obratlovců (zejména ptáků) Mostecka. Celkem bylo během 58 exkurzí navštíveno 25 lokalit, na nichž bylo pozorováno 188 druhů ptáků. Tyto vycházky jsou většinou vedeny dvěma členy mosteckého Ornitoklubu, pozorování jsou bohatě fotograficky dokumentována. Zjištěné výsledky byly průběžně vkládány do faunistické databáze České společnosti ornitologické (Avif). Data z lednového pozorování zimujícího ptactva na jezeře Most byla vložena do mezinárodní databáze IWC. Jedná se o projekt Birdlife International, který v České republice koordinuje Fakulta životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze. Výsledky květnového pozorování na téže lokalitě byly vloženy do databáze Monitoring hnízdních populací vodních ptáků v ČR, kterou koordinuje Česká společnost ornitologická. Aktivně se účastníme také Liniového sčítání druhů (LSD), což je dlouhodobý monitorovací program České společnosti ornitologické.

Ornitologická lokalita Jezero Most

3.1.3 Geologie

V lednu roku 2023 byla dokončena instalace všech vybraných přírodnin do vitrín nově budované geologické části přírodovědné expozice. Následovala příprava a tisk vícejazyčných popisů k vystaveným předmětům a edukačních materiálů. V rámci nově otevřené expozice bylo provedeno celkem 22 komentovaných prohlídek pro příměstské tábory, žáky základních a středních škol, ale i pro odborníky nebo zájemce o mineralogii a paleontologii.

Zahájena byla také rozsáhlá úprava stávajícího depozitáře geologie. Postupně dojde k novému uspořádání sbírkových předmětů a také k vybudování nových úložných ploch pro větší vzorky. Současně s tím se provádí kontrola sbírkových předmětů a zpracovávají se také podklady pro zařazení nových exponátů do sbírky.

V únoru 2023 představil mineralog a geolog Pavel Dvořák slavné mineralogické lokality Krušných hor a zároveň nově vydanou knihu *Geologické bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy*. Kniha byla vydána na samém sklonku roku 2022 po pětiletém úsilí kolektivu autorů a je unikátní z hlediska geologie, historie dobývání rud a podrobného výčtu minerálů těchto tří lokalit. Obsahuje asi 850 mapek, plánů, historických fotografií a pohlednic a také stovky fotografií minerálů z Krupky, Cínovce a Moldavy. V knize bylo využito i několik fotografií předmětů ze sbírek Oblastního muzea a galerie v Mostě, souvisejících s hornictvím v oblasti, které je popisováno v knize.

Geolog Pavel Dvořák připravil výstavu pod názvem *Minerály ze sbírek Ladislava Blahy*, která byla zahájena 21. 9. Nesmírně zajímavá sbírka amatérského geologa pana Ladislava Blahy je z jeho pozůstalosti. Tento soubor je plánován jako budoucí akvizice. Obsahuje stovky ukázek minerálů jak z regionu, tak z východní části republiky nebo ze Slovenska. Součástí daru byly i knihy, zkameněliny a také dokumenty a předměty s hornickou tematikou. Výstava díky tomu mohla představit vybrané minerály, které pocházejí především z Českého středohoří a Krušných hor.

Úprava stávajícího depozitáře geologie

3.1.4 Botanika

Muzejní botanická podsběrka (herbář) pokračovala v číselné individuální řadě. Bylo připraveno nových 255 položek z vlastní sbírkotvorné činnosti kurátora (Vít Joza), včetně jejich

katalogizace. Ke konci roku 2023 tak bylo zpracováno celkem 4 759 herbářových položek. Při katalogizaci byla tam, kde to bylo účelné a možné, zároveň provedena taxonomická revize všech položek. Menší část odborné revize (80 položek) byla externě zajištěna u Národního muzea v Praze. Přeurčené taxony byly trvale označeny revizními. Předběžně bylo zpracováno pro individuální evidenci dalších asi 350 herbářových položek, včetně dokladů plodů a šišek dřevin pro připravovanou samostatnou muzejní podsbítku.

Depozitář byl (společně s entomologickou a zoologickou podsbítkou) jednorázově ošetřen fumigantem. Celá botanická podsbítka byla v průběhu roku rovněž vymrazena a ochrana podsbítky byla podpořena rozmístěním repelentů s dlouhodobým účinkem.

Regionální botanický terénní výzkum, který je zaměřený zejména na dokumentaci květeny severozápadních Čech, probíhal především na Mostecku, a to v Krušných horách, Českém středohoří a Podkrušnohorské a Žatecké pánvi. Jeho součástí byl také výzkum lokalit ohrožené halofilní (slanomilné) květeny v severozápadních Čechách, probíhající už řadu let. Terénní sběry obohatily muzejní sbírku o několik desítek nových druhů rostlin – jak z přírodních stanovišť, tak těch, které jsou u nás nepůvodní. Soustavně je doplňována také sbírka dokladů u nás vzácněji pěstovaných dřevin.

Celá herbářová podsbítka je pod mezinárodní zkratkou MOST zaregistrována v celosvětové databázi herbářových sbírek Index herbariorum, spravované New York Botanical Garden. V Ústeckém kraji jde teprve o třetí sbírku tohoto typu (po Litoměřicích a Chomutově). Tento krok podstatně zpřístupnil muzejní herbářovou sbírku odborné veřejnosti a v budoucnu také značně usnadní veškerou evidenční i jakoukoliv vědeckou práci s naším herbářovým materiálem (např. při odborných taxonomických revizích). Zkratka MOST začala být využívána pro převod celé sbírky do nové jednotkové evidence. (Sbírka byla dosud vedena pouze v hromadné evidenci, aniž by byl znám její přesný rozsah.)

Svah Hněvína, foto: V. Joza

3.2 Společenskovední a galerijní oddělení

3.2.1 Historie

V rámci práce historika byla pozornost věnována rodákovi z Mostecka a významnému katolickému duchovnímu 16. století Šebestiánu Freytagovi z Čepiroh. Jeho život byl zpracován formou shromáždění a revidování známé literatury a dostupných historických pramenů (archivů). Prameny byly podrobeny kritické analýze a následně vyvstala i řada otázek o starší, méně známé fázi jeho života (jeho studium u jezuitů, pobyt v Benátkách, příchod do Sieny, účast v bitvě u Lepanta). Výsledek kritického studia pramenů byl přednesen na konferenci Poohří 2023 a bude publikován ve sborníku z této konference. V rámci studia Freytagovy osobnosti byl také připraven populárně-naučný článek o této, na Mostecku takřka neznámé, osobnosti i pro muzejní časopis Pod Hněvínem.

V rámci pokračování badatelské práce z roku 2022 byl i nadále popularizován život Alžběty Vestonové – Westonie. Byly připraveny podklady a texty pro plánovaný komiks (vyjde v roce 2024) a probíhaly konzultace s Památkem moravského písemnictví (Muzeum Brněnska) týkající se plánování jejich výstavy *Desátá múza. Renesanční básnička Westonia*.

V roce 2023 pokračovala také spolupráce s VHÚ PRAHA (knihovna i centrální pracoviště). Zde se jednalo hlavně o konzultace k vojenským dějinám regionu, odborné recenze textů výstav atd. Stále také probíhá ve spolupráci s VHÚ Praha (Mgr. Zdeněk Munzar) práce na zpracování bitvy u Mostu z roku 1779. V roce 2023 se pokračovalo na rešerši vnějších pramenů k události, jako jsou paměti, relace a monografie.

V rámci práce historika jsou uskutečňovány i veřejné přednášky pro seniory ve spolupráci se Statutárním městem Most. Hlavním tématem těchto externích přednášek jsou dějiny města Mostu a širšího regionu. Další přednášky pro seniory i širokou veřejnost probíhají i ve spolupráci s Městskou knihovnou v Litvínově.

V rámci spolupráce se Statutárním městem Most získalo OMGM vlastní rubriku v městských informačních novinách *Mostecké listy*. V sedmi číslech zde vycházel seriál článků věnovaných alchymistovi Edwardu Kelleymu.

Mezinárodní den archeologie 2023

3.2.2 Archeologie

V roce 2023 pokračovalo uspořádávání staré sbírky a nálezů ze starého Mostu a Libkovic předaných do muzea z nedaleko sídlícího Ústavu archeologické péče severozápadních Čech. Tyto artefakty byly zároveň zpřístupňovány badatelům. V prvním pololetí byly omyty, opraveny, očíslovány a vyfotografovány celé nádoby z výzkumu starého Mostu. Probíhala také inventarizace podsbírký archeologie, kde bylo inventarizováno 1 481 položek. Ve druhém pololetí byla přidělována inventární čísla nálezům ze staršího výzkumu u Libkovic a dále k nim byla vytvořena inventarizační tabulka, která obsahuje přibližně 3 700 položek.

Pokračovala dlouhodobá spolupráce s Archeologickým ústavem AVČR v Praze, mj. na terénním výzkumu zaniklé středověké vsi Nesvětica. Nálezy z tohoto výzkumu budou převedeny do muzea. Přemístěny byly do areálu muzea i náhrobníky z raně středověkého pohřebiště Nesvětica.

Malou výstavou v několika vitrínách byly prezentovány charakteristické artefakty dokumentující vývoj osídlení na Mostecku od neolitu do vrcholného středověku. Průběžně také probíhala příprava materiálů pro profesora Klápštěho a studenty archeologie a pro další badatele. Pro Národní muzeum a Archeologický ústav Akademie věd ČR v Praze byly připraveny (a následně jim zapůjčeny) vybrané předměty pro analýzy a publikace. Na Mezinárodním dni archeologie byla prezentována činnost archeologů formou experimentu (např. mletí obilí na replice keltského žernovu), living history (rekonstrukce života, rituálů, obchodu a řemesel v době laténské a ve starší době římské) i výkladem.

Činnost pracoviště byla prezentována v médiích. Pro veřejnost byly připraveny přednášky *Výzkum ZSV Nesvětica* a *Bitva u Chlumce 1813*.

Přemístění náhrobníků z raně středověkého pohřebiště Nesvětica do areálu muzea

3.2.3 Výtvarné umění

V roce 2023 byla dokončena inventarizace podsbírký výtvarného umění – grafik, a to celkem 4 174 položek. V rámci inventarizace byl vytvořen i lokační systém, který doposud chyběl. Většina grafik je umístěna v zásuvkových úložných skříních, a proto bude možné lokační systém využívat i po dokončení modernizace depozitáře.

Hlavní výzvou roku 2023 (ale i roku následujícího) byla na úseku výtvarného umění modernizace depozitáře výtvarného umění. Cílem modernizace bylo vytvořit standardní podmínky pro uložení sbírkových předmětů z podsbírký výtvarného umění. Doposud byla tato sbírka zejména z prostorových důvodů uložena na několika místech v muzeu, což komplikovalo systematickou práci s ní.

Ihned po skončení inventarizace bylo potřeba přednostně vystěhovat depozitář obrazů a grafik. Právě grafiky byly nejvíc náročné na budování nového mobiliáře. Do pohybu se tak v průběhu června a července dalo 2 169 obrazů a 4 760 grafik, které byly přesunuty do dočasného depozitáře v bývalé tělocvičně. Souběžně s tím začalo základní čištění a drobné opravy všech obrazů. Od srpna do konce roku bylo vyčištěno 340 obrazů, aby se tato díla vracela do nového depozitáře již očištěna. Tato systematická práce všech konzervátorů bude samozřejmě pokračovat až do doby instalace obrazů na závěsné rošty.

Stěhování depozitáře obrazů a grafik

Částečně vystěhovaný depozitář výtvarného umění

Ve spolupráci s restaurátorem Jakubem Kándlem a konzervátory bylo také třeba navinout na transportní válce dva velkoformátové oltářní obrazy. Barokní obraz Ignáce Raaba *Narození Krista a Klanění pastýřů* byl kvůli svým rozměrům dlouhodobě deponován na zemi v prostoru chodby před depozitářem. Byl sice ohrazen a zabezpečen proti poškození, jeho rozměry však komplikovaly přístup do depozitáře plastik. Zároveň byl vyhledán vhodný dotační titul a připraven restaurátorský záměr tak, aby bylo možné obraz v roce 2025 zrestaurovat.

Modernizace depozitářů výtvarného umění byla fakticky zahájena v listopadu 2023, kdy bylo instalováno 96 vertikálních roštů na obrazy. Do konce roku proběhlo ještě jejich finální ukotvení. Ve všech depozitářích byly také na okna nalepeny zatemňovací fólie a okna byla utěsněna proti prachu. Po celkovém dokončení umožní tyto depozitáře jednodušší práci se sbírkovými předměty, které budou uloženy přehledněji a zároveň šetrněji tak, aby nedocházelo k jejich dalšímu poškození.

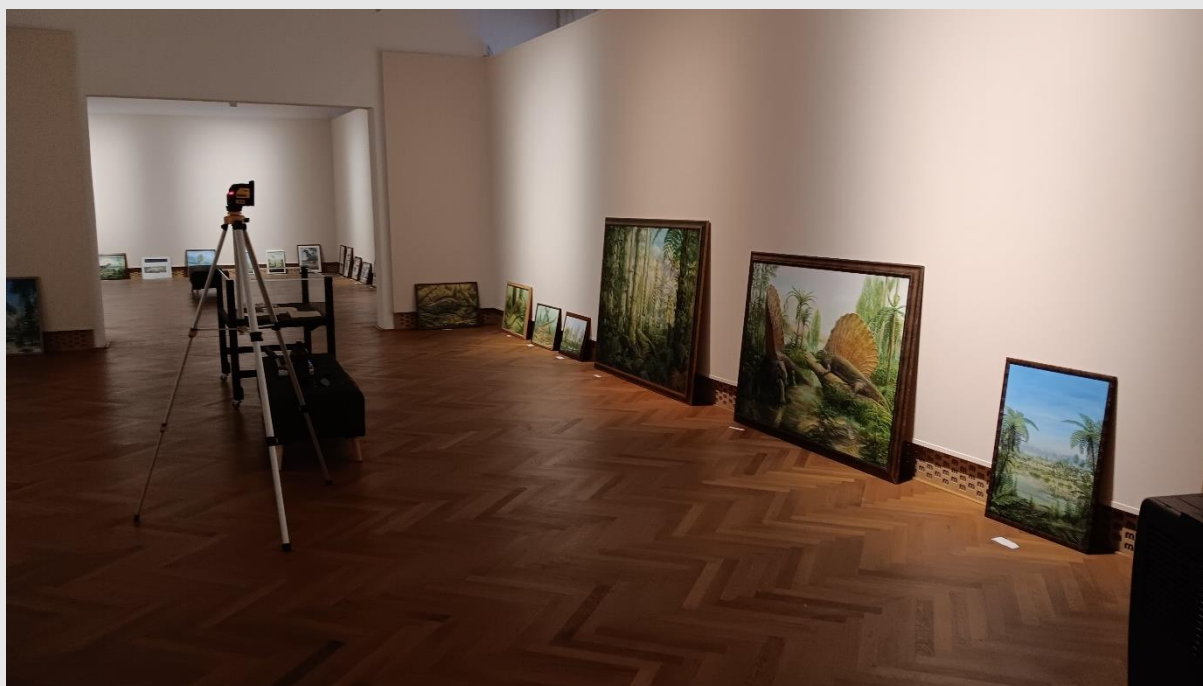
V galerii byla představena humoristická výstava *Pavel Matuška – Usmívání*, která měla nesmírný ohlas u návštěvníků. Neméně zajímavá byla výstava *Denisa Krausová – Království*. Hlavní akcí roku 2023 byla bezpochyby výstava *Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart – umění a věda)*. Všechny výstavy, včetně té, která přecházela z roku 2022, *Reynkovi – kresby, grafiky, fotografie, básně*, zaznamenaly vysoký počet návštěvníků.

V alternativním galerijním prostoru na chodbě ve 2. patře proběhly výstavy *Sylva Prchlíková. Tichá zima v Mostě a Jaroslav Klápště. Dialog starého Mostu*. Kurátorka také připravila edukační materiály pro vzdělávací program k výstavě *Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart – umění a věda)* a rovněž se přímo podílela na vzdělávacím programu pro školy, a to i k výstavě *Panoráma starého Mostecká* a k expozici *Poklady výtvarného umění na Mostecku*.

Kurátorka výtvarného umění připravila ve spolupráci s pracovníci PR příspěvky k jednotlivým výstavám na Facebook muzea. Pro muzejní časopis Pod Hněvínem připravila kurátorka článek *Mostecké muzeum rozvíjí vzdělávací programy prostřednictvím virtuální reality – ohlédnutí za červnovým seminářem, který přiblížil program semináře Komory edukačních pracovníků Rady galerií ČR i část projektu Panoráma starého Mostecka, která se týkala muzejní pedagogiky. Jako exponát měsíce připravila kurátorka na měsíc říjen výběr tří leptů z cyklu Schaffende Krafte (Tvořivé síly) významného umělce, mosteckého rodáka Wenzla Hablika (1881–1934). Celý cyklus je z roku 1909 a připomíná jemně propracovanými grafikami jakési fantaskní krajiny, ve kterých se objevují různé přírodní formy krystalů. Kurátorka se také organizačně podílela na přípravě programu exkurze odborných pracovníků Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, která se konala 13. září 2023 a pro kterou byly ve spolupráci s odbornými pracovníky muzea připraveny prohlídky stálých expozic *Ulrika von Levetzow. Anděl ve třpytu par* a *Geologie sverozápadních Čech*.*

Výstava Denisy Krausové Království

Příprava výstavy Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart – umění a věda)

3.3 Oddělení knihovny a dokumentace

3.3.1 Knihovna

Knihovna OMGM je veřejně přístupná základní knihovna se specializovaným fondem, evidovaná na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem 1156/2002, se siglou MOE 002. Knihovna aktivně přispívá do Souborného katalogu ČR (SK ČR) a je zařazena do databáze Centrální adresář knihoven a informačních institucí v ČR (ADR). Pro katalogizaci svých fondů využívá evidenční knihovnický systém Clavius.

Pracovnice knihovny jsou členkami Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) a Knihovnické komise Asociace muzeí a galerií ČR (AMG). Vedoucí knihovny zároveň vykonává funkci zástupce Ústeckého kraje ve Výkonném výboru Knihovnické Komise muzeí a galerií AMG pro období 2022–2025.

K 31. 12. 2023 činil fond knihovny 43 290 evidovaných knihovních jednotek. Z toho je 4 283 kusů sbírkového fondu nahlášeného do Centrální evidence sbírek MK ČR (CES). Fond je rozdělen do dvou základních částí – sbírkové (se čtyřmi podsbírkami) a specializované. Nejhodnotnější část tvoří historické fondy (rukopisy, staré tisky, ostatní konzervační fond) a regionální literatura mapující především oblast Mostecka, přilehlé části Krušných hor, Podkrušnohorské pánve a Českého středohoří. Po obsahové stránce se zaměřuje na odbornou literaturu a periodika zejména z oblastí hornictví, přírodních věd a rekultivací. V roce 2023 byl sbírkový fond knihovny rozšířen zakoupením dvou post-inkunábulí zařazených do podsbírkky 18 – Staré tisky.

V souladu s Plánem inventarizace sbírkového fondu pro období 2022–2032 a příslušnou legislativou byla provedena inventarizace části sbírkového fondu knihovny muzea včetně veškeré související agendy. Jednalo se o podsbírkky 19 – Rukopisy (223 evidenčních položek) a 24 – Ostatní konzervační fond (125 evidenčních položek). Zároveň s inventarizací byla provedena i základní očista regálů a knihovního materiálu. Dle potřeby proběhlo též uložení do nových speciálních nekyselých obalových materiálů.

V roce 2023 byly knihovně poskytnuty finanční prostředky z dotačního programu Ministerstva kultury ČR Veřejné informační služby knihoven, podprogram č. 6 – VISK 6 – Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů MEMORIAE MUNDI SERIES BOHEMICA na projekt *Digitalizace historických vzácných fondů V.* na digitalizaci tří rukopisů a jednoho regionálního tisku ze sbírkového fondu knihovny. Knihovna tak navázala na své úspěšně zrealizované projekty digitalizace z let předešlých. Na podzim byla podána nová žádost do výše uvedeného dotačního programu pro rok 2024 na digitalizaci pěti rukopisů ze sbírkového fondu. S tím souvisela tradiční spolupráce s autorizovanou firmou AiP Beroun, která digitalizaci knih v rámci projektu realizuje.

Knihovna se v průběhu celého roku podílela na výstavách a akcích uspořádaných muzeem a zároveň se snažila i samostatně prezentovat svou činnost veřejnosti. Ve spolupráci s kurátorem panem Jiřím Šlajsnou proběhla reinstalace expozice *Ulrika von Levetzow. Anděl ve třpytu par*, jejíž součástí bylo vybudování interiéru třebívlické zámecké knihovny, kam byly umístěny knihy z pozůstalosti baronky. Ze svého fondu doplnila knihovna výstavu *Jaroslav Klápsťe – Epilog Starého Mostu* vitrínami se související literaturou. Knihovna také spolupracovala na vypracování podkladů pro projekt a výstavu *Pravěk, k tabuli!* Národního pedagogického muzea a Knihovny J. A. Komenského v Praze. Ze svých sbírek knihovna vybrala a veřejnosti představila exponát měsíce za měsíc duben – knihu humorných příběhů *ANEKDOTEN UND BEMERKUNGEN ÜBER WIEN* z roku 1787 (tzv. starý tisk).

V roce 2023 pokračoval přednáškový cyklus *Bylinkování v muzejní knihovně*. V rámci tohoto cyklu byly uskutečněny 3 přednášky – *Bylinky v zimním čase*, *Bylinky v kole roku* a *Bylinky čarovné a rituální*. Přednášela vedoucí knihovny paní Diana Šlajsnová Kvapilová. Na tento

přednáškový cyklus tematicky navazovaly i dvě přednášky pro Městskou knihovnu v Litvínově v rámci Univerzity volného času. Součástí další přednáškové činnosti pracovníků knihovny bylo lektorování kurzu *Bylinky pohledem historie i současnosti – zvyků, bájí a pověstí* pro Univerzitu třetího věku při VŠ finanční a správní v Mostě. Jednalo se o 3 přednášky v zimním semestru 2023 s lektorkou paní Dianou Šlajsnovou Kvapilovou. V Městském muzeu v Duchcově proběhla přednáška knihovnice paní Aleny Kvapilové s názvem *V zajetí smrti* na téma vzpomínky bývalých vězňů koncentračních táborů 2. světové války z regionálního hlediska.

V rámci akcí pořádaných muzeem připravily pracovníce knihovny ve spolupráci s ostatními odděleními doprovodný program pro Muzejní noc Staň se na chvíli badatelem, a dále se aktivně podílely na dalších akcích – Dni Edwarda Kelleyho, Mezinárodním dni archeologie a Adventním odpolední v muzeu.

Knihovna také pravidelně připravovala příspěvky na Facebook muzea a galerie (23 příspěvků), které se týkaly činnosti knihovny, vybraných zajímavých knih z jejích podsbírek, ale také akcí a událostí. Pracovnice knihovny aktivně spolupracovaly s muzejní edukátorkou při výkladech pro školy k vybraným expozicím a výstavám, dále pak i pro seniorské kluby a návštěvy z ostatních institucí. Podílely se také na přípravě a realizaci programu pro dva turnusy příměstského tábora „Woodmaid Most“.

Knihovna poskytuje především prezenční výpůjčky a je využívána zejména odbornými badateli, studenty středních a vysokých škol i ostatní veřejností. Vedle funkce knihovnicko-informační plní ještě funkci konzervační. Jedná se o sbírkotvornou činnost zaměřenou na doplňování, uchovávání a ochranu svých sbírkových fondů. Tím je rovnocenná ostatním sbírkovým oddělením OMGM.

Knihovna má také na starosti distribuci a s tím spojený adresář pro výměnu publikací za Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, a ostatních vydávaných publikací a periodik. To se týká i povinných výtisků a výměny s ostatními knihovnami a institucemi v rámci Ústeckého kraje, České republiky i se zahraničím. Knihovna spravuje a pravidelně doplňuje knihovničku se čtenářským koutkem pro návštěvníky umístěnou v recepci OMGM.

Studovna knihovny OMGM

Výpůjčky z fondu knihovny v roce 2023:

	Počet vypůjčených svazků
Výpůjčky badatelé externí	98
Z toho sbírkový fond	2
Výpůjčky pracovníci muzea	830
Z toho sbírkový fond	5
Výstavy, expozice, akce	54
Z toho sbírkový fond	13
Celkem vypůjčeno	982

V rámci badatelských služeb knihovny bylo v roce 2023 vyřízeno celkem 1 255 požadavků, z toho 703 bylo badatelských požadavků muzejních pracovníků. Osobně knihovnu navštívilo 35 externích badatelů. Celkový počet evidovaných čtenářů k 31. 12. 2023 byl 1 070, přičemž přírůstek externích badatelů činil celkem 4 osoby.

3.3.2 Dokumentace

V průběhu celého roku byl zpracováván materiál fotodokumentace, který zahrnuje celou řadu různorodých činností: skenování negativů, zpracování popisů k fotografiím, kontrolu fyzického stavu, přebal do nových nekyselých papírů, kompletaci do úložných krabic aj. Jednalo se o mimořádnou činnost pracovníce knihovny Jaroslavy Pausové způsobenou dlouhodobou absencí na pozici dokumentátora. V průběhu roku pracovníce knihovny Jaroslava Pausová zpracovávala také badatelské dotazy pracovníků muzea i badatelů a ostatních institucí či úřadů týkající se fotografií, negativů, pohlednic a dokumentace. Nejvíce požadavků se týkalo fotodokumentace starého Mostu. Pro Magistrát města Mostu jsme poskytli fotografie na vytvoření nových informačních panelů výstavy amfiteátru na Resslu, a dále pak fotografie hradu Hněvín.

V průběhu roku nás oslovila Česká televize kvůli dodání několika fotografií starého Mostu do filmu režiséra Jiřího Stracha *Svatá*. Poskytli jsme také fotografie z přesunu kostela firmě Sev.en servis a Národnímu památkovému ústavu fotografie dolu Centrum a dokumentaci jeho historie. Další badatelské dotazy se týkaly různých studijních prací, například pro Urbanistickou studii Mostu, nebo různých studentských prací, kdy byly vyhledávány fotografie rypadla na dolech, dobové fotografie průřezem dolů nebo výstavba nového Repre.

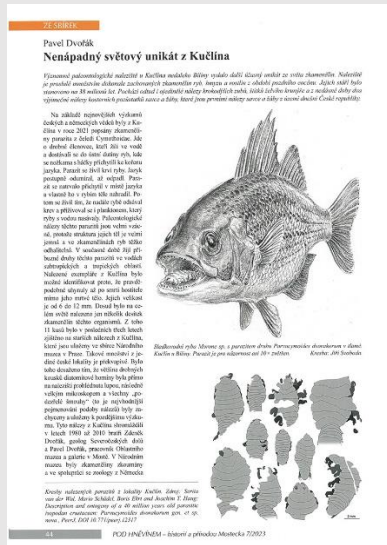

Pracovnice knihovny instalují interiér třebívlické zámecké knihovny z pozůstalosti Ulriky von Levetzow

3.4 Ediční a publikační činnost OMGM

Pod Hněvínem 7/2023

- Bažant, Jaroslav (2023): Nová ornitologická pozorování z Ústeckého kraje. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 58–60.
- Černý, Milan (2023): Je libo trumpetu či clarinu? Obratě se na obchodníka v Oseku. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 18–21.
- Dvořák, Pavel (2023): Haüyn, vzácný minerál z Lukova. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 41–42.
- Dvořák, Pavel (2023): Hlodavec z Valče. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 43.
- Dvořák, Pavel (2023): Nenápadný světový unikát z Kučlína. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 45.
- Dvořák, Pavel – Krásenský, Pavel (2023): Nová geologická expozice. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 22–24.
- Holodňák, Radek (2023): Eduard Štorch – sociolog bídy uhelného kraje, Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 4–6.
- Joza, Vít (2023): Památné stromy Mostecka a Litvínovska. [4.] Hrušeň u Skršína. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 60–62.
- Kolektiv autorů (2023): Exponáty měsíce. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 48–50.
- Krásenský, Pavel (2023): Chobotule oranžová. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 48.
- Krásenský, Pavel (2023): Největší brouci Mostecka a Chomutovska. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 51–53.
- Krásenský, Pavel (2023): Za brouky do povrchových dolů. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 54–57.
- Krásenský, Pavel (2023): První nález kudlanky nábožné na Žatecku. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 57.
- Kubelková, Olga (2023): Mostecké muzeum rozvíjí vzdělávací programy prostřednictvím virtuální reality – ohlédnutí za červnovým seminářem. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 29–31.
- Losos, Ludvík (2023): Parní akumulční lokomotivy na dole Prinz Eugen (Ležáky), Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 6–8.
- Marková, Lucie – Soukup, B. Michal (2023): Rychtářská práva ze sbírek mosteckého muzea. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 38–40.
- Myšička, Martin (2023): Kulový blesk v Horním Litvínově. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 10–11.
- Sadílek, Josef (2023): Hans Geyer, clarina z roku 1675. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 45–47.
- Soukup, B. Michal (2023): Úvod, Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 3.
- Soukup, B. Michal (2023): Hračkářský průmysl v Krušnohoří. Dvě země – dvě cesty. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 31–34.
- Soukup, B. Michal – Strach, Jaromír, (2023): Vzpomínky na automobilové závody rallye a mototuristiky v 70. letech 20. století. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 11–14.
- Soukupová, Markéta (2023): Ohlédnutí za projektem Panoráma starého Mostecka. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 30.
- Škrabáková, Ludmila – Šlajnsna, Jiří (2023): Mezinárodní den archeologie – kupci a obchodníci. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 34–36.
- Škrabáková, Ludmila (2023): Adventní odpoledne. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 36.
- Šlajnsna, Jiří (2023): Komiks Ukradená stávká. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 28.
- Šlajnsnová Kvapilová, Diana – Šlajnsna, Jiří (2023): Saští dragouni z muzejní knihovny – unikátní rukopis z poloviny 18. století. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 8–10.
- Šlajnsnová Kvapilová, Diana (2023): Co se událo v muzejní knihovně. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 25–27.
- Šlajnsnová Kvapilová, Diana (2023): Špalíček kramářských písní ze sbírkového fondu muzejní knihovny. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 37–38.
- Šťastná, Jana (2023): Osudy mosteckých lékáren ve starém Mostě. Pod Hněvínem, Most, 7/2023, s. 14–18.

Muzejní časopis Pod Hněvínem č. 7/2023

Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41/2023

- Bažant, Jaroslav (2023): Zajímavá ornitologická pozorování na Lenešickém rybníku v letech 2018–2022 (okres Louny, severozápadní Čechy). – Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 175–190.
- Broukal, S. David – Kolář, Vojtěch – Straka, Michal – Sychra, Jan (2023): Nálezy vodomila *Anacaena bipustulata* (Marsham, 1802) na postindustriálních lokalitách a jeho aktuální rozšíření v České republice. Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 99–10.
- Dvořák, Pavel – Dvořák, Zdeněk – Svejkovský, Jiří (2023): Nálezy sádrovce na dolech Bílina (severozápadní Čechy). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 1–15.
- Joza, Vít – Řepka, Radomír (2023): Komentáře k nálezům *Carex melanostachya* Willd. na Mostecku (severozápadní Čechy). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 16–21.
- Joza, Vít (2023): Příspěvek ke květeně Mostecká a Litvínovska (severozápadní Čechy) IV. Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 22–48.
- Joza, Vít (2023): Vzácnější pěstované dřeviny severozápadní části Čech (1). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 49–77.
- Joza, Vít (2023): Adventivní výskyt krabice hlíznaté (*Chaerophyllum bulbosum*) v Hoře Svaté Kateřiny v Krušných horách. Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 78–82.
- Joza, Vít (2023): Jelení jazyk celolistý (*Asplenium scolopendrium*) v Mostě – jediné dvě lokality v severozápadních Čechách. Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 83–85.
- Joza, Vít (2023): K historii památného osekého dubu zvaného též „Tisíciletý dub“. Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 86–98.
- Joza, Vít (2023): Jmelí bílé pravé (*Viscum album* subsp. *album*) u Hostomic (okres Teplice) a Chlumce (okres Ústí nad Labem) v severozápadních Čechách. Sborník Oblastního muzea v Mostě, Most, 41, s. 191–193.
- Joza, Vít (2023): [Recenze:] Ohrožené druhy orchidejí Ústeckého kraje. Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 198–200.
- Joza, Vít (2023): [Recenze:] Ohrožené druhy denních motýlů v Ústeckém kraji. Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 201–202.
- Joza, Vít (2023): [Recenze:] Měkkýši chráněné krajinné oblasti České středohoří. Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 203–206.

- Joza, Vít (2023): [Recenze:] Studánky Ústecka. Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 208–210.
- Joza, Vít (2023): [Personalía:] K životnímu jubileu entomologa Pavla Tyrnera. Doplnky k bibliografii Pavla Tyrnera. Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 211–219.
- Joza, Vít (2023): [Personalía:] 80 let Josefa Švankmajera. Přírodovědná bibliografie Josefa Švankmajera. Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 220–231.
- Krásenský, Pavel (2023): Příspěvek k poznání nosatčíchů (Brentidae: Apioninae) NPR Úhošť u Kadaně (severozápadní Čechy). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 106–115.
- Krásenský, Pavel (2023): Příspěvek k poznání tesaříků (Coleoptera: Cerambycidae) NPR Úhošť u Kadaně (severozápadní Čechy). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 116–124.
- Krásenský, Pavel (2023): Příspěvek k poznání dřevomilných brouků (Coleoptera: Eucnemidae) Ústeckého kraje (severozápadní Čechy). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 126–132.
- Krásenský, Pavel (2023): Zajímavé nálezy bezobratlých v Ústeckém kraji (severozápadní Čechy) – 1. Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 153–167.
- Roušar, Antonín (2023): Pavouci (Araneae) horského údolí říčky Chomutovky v Krušných horách (severozápadní Čechy). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 133–152.
- Schön, Karel (2023): První nálezy nosatčíka *Aspidapion* (Germar, 1817) na Mostecku (severozápadní Čechy). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 195–196.
- Vaník, Jiří – Vaníková, Anna (2023): Sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*) na Radovesické výsypce u Bíliny (severozápadní Čechy). Sborník Oblastního muzea a galerie v Mostě, řada přírodovědná, Most, 41, s. 168–174.
- Wolf, Jiří (2023): Poznámka k starému dubu v Oseku z barokní kroniky Andrease Augustina Fiedlera. Sborník Oblastního muzea v Mostě, Most, 41, s. 191–194.

Další publikační činnost

- Benedikt, Stanislav – Krásenský, Pavel (2023): Doplnky k seznamu drabčíchů (Coleoptera: Staphylinidae) Česka. Západočeské entomologické listy, Plzeň, 14, s. 16–19.
- Dvořák, Pavel (2023): Geologická část expozice Přírodou severozápadních Čech v Oblastním muzeu a galerii v Mostě. Minerál, České Budějovice, roč. XXXI, č. 5, s. 429–434.
- Kuča, Martin – Přichystal, Antonín – Šlajnsa, Jiří (2023): Nález škrabadla na zahradě rekreační chaty na katastru obce Chbany – Poláky (okr. Chomutov). Malý příspěvek k historii pravěkého osídlení zaniklé obce Dolany. Památky, příroda a život, Oblastní muzeum Chomutov, 55, s. 30–34.
- Šlajnsa, Jiří (2023): Nález škrabadla na zahradě rekreační chaty na katastru obce Chbany – Poláky (okr. Chomutov). Annaberský alchymista David Beuther a hermetický spis ze sbírek Oblastního muzea v Chomutově. Památky, příroda a život, Oblastní muzeum Chomutov, 55, s. 35–41.

3.5 Členství v profesních uskupeních

Oblastní muzeum a galerie v Mostě je členem Asociace muzeí a galerií České republiky (AMG), kde obnovilo členství 9. 11. 2023, International Council of Museums (ICOM – Mezinárodní rada muzeí) a Okresní hospodářské komory v Mostě.

Dagmar Čechová

AMG, Komise konzervátorů-restaurátorů

Vít Joza

šéfredaktor Sborníku Oblastního muzea v Mostě

Pavel Krásenský

šéfredaktor časopisu Pod Hněvínem

Diana Šlajsnová Kvapilová

Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP)

AMG, Knihovnická komise, členka Výkonného výboru Knihovnické komise AMG ČR,

zástupkyně Knihoven muzeí a galerií Ústeckého kraje

členka redakční rady časopisu Pod Hněvínem

Dagmar Pícová

AMG, Komise konzervátorů-restaurátorů, pracovní skupina restaurátorů textilu

Michal Soukup (do 31. 8. 2023)

člen redakční rady časopisu Pod Hněvínem

Jiří Šlajsa

člen Krajské komise pro tradiční lidovou kulturu

Akviziční komise Oblastního muzea a galerie v Mostě

Akviziční komise Oblastního muzea v Litoměřicích

Akviziční komise Oblastního muzea v Lounech

člen sekce vojenské historie a militárních sbírek ICOM

předseda revizní komise ArcheoSever, o. p. s.

Miroslav Vrba

AMG, Komise konzervátorů-restaurátorů

Individuální členství**Jaroslav Bažant**

Česká společnost ornitologická

Volné sdružení výtvarníků PAS

Pavel Dvořák

Bílinská přírodovědná společnost

Vít Joza

Česká botanická společnost (ČBS)

Severočeská pobočka ČBS

Český svaz ochránců přírody, ZO ČSOP Launensia

Pavel Krásenský

Česká společnost entomologická

Česká společnost arachnologická

Curculio institut (Německo)

člen redakční rady Sborníku Oblastního muzea v Mostě

Alena Kvapilová

Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP)

AGM, Knihovnická komise

Michal Soukup (do 31. 8. 2023)

ČAS – Česká archeologická společnost

člen správní rady Podkrušnohorského muzea v Kopistech

člen hodnotící komise programu ISO B při Ministerstvu kultury České republiky

člen/příznivec Spolku zubnické muzeální železnice

člen redakční rady časopisu Pod Hněvínem

Jiří Šlajsna

ČAS – Česká archeologická společnost

C.E.N.S – Central European Napoleonic Society / Středoevropská napoleonská společnost

Diana Šlajsnová Kvapilová

Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP)

Petr Vágner

ČAS – Česká archeologická společnost

C.E.N.S – Central European Napoleonic Society / Středoevropská napoleonská společnost

3.6 Účast na odborných seminářích a dalších odborných akcích

V roce 2023 proběhla řada pravidelných konferencí a seminářů, kterých se odborní pracovníci Oblastního muzea a galerie v Mostě zúčastnili. Vít Joza se zúčastnil pravidelného semináře *Botanické dny*, který pořádala Asociace muzeí a galerií České republiky (AMG), tentokrát ve spolupráci s Moravským zemským muzeem v Brně. Proběhl 5.–9. června 2023 v Brně a Jedovnicích v Moravském krasu. Kromě toho se kurátor botanické podsbírky OMGM zúčastnil také každoročního letního floristického kurzu Severočeské pobočky České botanické společnosti, který se 1.–5. července konal v Dubé na Českolipsku. Z obou těchto akcí jsou připravovány do tisku odborné články. 12. a 13. září proběhl dvoudenní určovací seminář AMG taxonomicky problematického rodu ostružiník (*Rubus*). Také na této akci jsme prostřednictvím botanika získali další cenné herbářové položky do muzejní sbírky.

Knihovnice se zúčastnily knižního veletrhu *Zámek plný knih*, který se konal dne 3. 11. 2023 v muzeu v prostorách zámku v Pardubicích. Jako zástupce Ústeckého kraje ve Výkonném výboru Knihovnické komise AMG se Diana Šlajsnová Kvapilová zúčastnila schůzí a koordinačních jednání, které proběhly 23. 1. 2023 a 29. 5. 2023 v Praze v Muzeu literatury a 3. 11. 2023 ve Východočeském muzeu v Pardubicích. Dále v rámci své funkce zorganizovala Metodické porady knihovníků muzeí a galerií ÚK, které proběhly dne 13. 3. 2023 v Muzeu K. A. Polánka v Žatci a 20. 12. 2023 v Regionálním muzeu v Teplicích.

Oddělení konzervování a restaurování se v roce 2023 aktivně zúčastnilo celé řady seminářů a konferencí. Hned jako první se konala 3. 3. 2023 komentovaná prohlídka výstavy *V hloubce a po povrchu* v Národní galerii, Anežském klášteře v Praze, kde se konzervátoři seznámili s použitím výpočetní tomografie při průzkumu děl. 13.–14. 6. 2023 proběhla konference *Textil v muzeu* v Technickém muzeu v Brně, které je zároveň metodickým pracovištěm konzervování a restaurování sbírkových předmětů českých muzeí. Cílem konference bylo nahlédnout do sbírek oděvů, textilií, oděvních doplňků, pokrývek hlavy aj., které se v muzeích a galeriích nacházejí, a seznámit se s jejich historií, s konzervátorskými zprávami o provedených zásazích či průzkumech.

Třídenní *Konference konzervátorů-restaurátorů* se tentokrát konala ve dnech 12.–14. 9. 2023 ve Zlíně. Konference proběhla formou přednášek a posterových prezentací, které se věnovaly seznámení s výsledky průzkumů historických materiálů, novým postupům, prostředkům určeným pro ošetření a dlouhodobé uchování předmětů movitého i nemovitého kulturního dědictví i studiím konzervátorských zásahů. Důležitá byla i diskuse s příklady dobré praxe a výměna zkušeností. Na závěr proběhla prohlídka města s průvodci.

Setkání Sekce severočeských konzervátorů uspořádalo tentokrát jako hostitel Oblastní muzeum v Děčíně 31. 10. 2023. Konzervátoři se zde vzájemně informovali o činnosti jednotlivých pracovišť a předali si zkušenosti z konzervátorské praxe. Na závěr následovala prohlídka expozic děčínského muzea. 29. 11. 2023 proběhla konference *Péče o moderní materiály v muzeích* v Praze, na které byly prezentovány činnosti ve výzkumu, péči a zásazích na sbírkových předmětech z plastů.

Všechny konzervátorky se od 7. 11. 2023 zúčastňují sedmiměsíčního kurzu (listopad 2023 – květen 2024) *Základy restaurování uměleckých děl* na Akademii výtvarných umění v Praze. Kurz je zdarma a je určen pro zaměstnance muzeí a galerií, kteří nejsou specialisty v oblasti restaurování, ale podílejí se na správě a péči o umělecká díla. Přednášejícími jsou přední odborníci v jednotlivých oblastech restaurování. Cílem kurzu je zprostředkovat znalosti v oblasti interdisciplinárního procesu komplexního restaurátorského zásahu.

Historik Jiří Šlajsa se zúčastnil konference *Pooří 2023* pořádané v Podbořanech ve dnech 5.–6. října 2023, kde přednesl příspěvek *Šebestián Freytag z Čepiroh (1533–1585)*, který vyjde tiskem ve sborníku příspěvků na jaře 2024. Archeolog Petr Vágner se zúčastnil kolokvia *Výzkumy v Čechách* a konference *Archeologie barbarů 2023* v Archeologickém ústavu AV ČR, Brno.

V Třebíči proběhl 26. veletrh muzeí ČR formou stánkové prezentace, kde byly prezentovány nově vytištěné reklamní bulletiny k novým expozicím *Poklady výtvarného umění Mostecka* a *Geologie severozápadních Čech*, komiks s historickou tematikou a další muzejní publikace. Veletrhu se zúčastnily pracovnice knihovny, propagace a vedení OMGM.

26. veletrh muzeí ČR v Třebíči

3.7 Účast v projektech

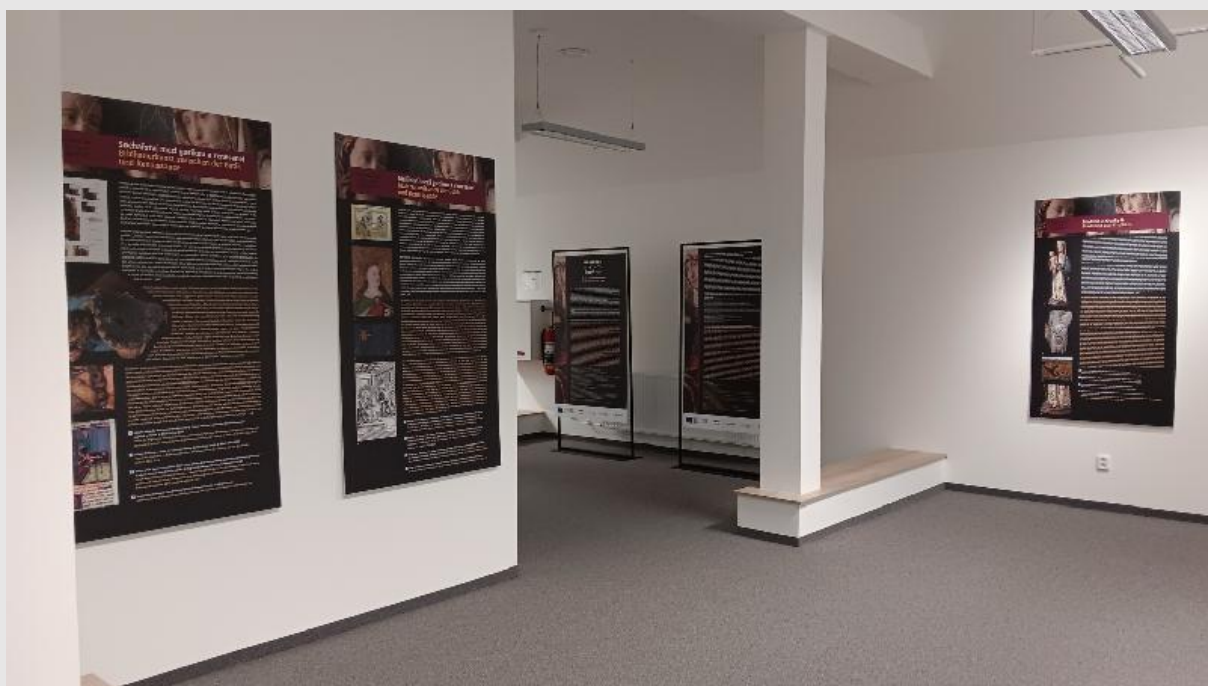
V roce 2023 zajišťovalo Oblastní muzeum a galerie v Mostě udržitelnost tří projektů:

Umění pozdního středověku v hornické oblasti Krušnohoří

Prezentace projektu je umístěna formou virtuálních prohlídek výstav na webových stránkách muzea. Součástí projektu bylo restaurování tří významných děl: plastiky *Svaté Anny Samotřetí* (OMGM inv. č. UP 0393), *Votivní desky mostecké od Mistra IW* (OMGM inv. č. UOM 0368) a plastiky *Trůnící Madony* (OMGM inv. č. UP 0463). Restaurované předměty byly zařazeny do nové stálé expozice *Poklady výtvarného umění Mostecka*, která byla otevřena 16. března 2023.

Všechna tři zrestaurovaná díla byla v souladu s podmínkami tohoto projektu označena rozšířenými popisky s logy a informacemi o restaurování. Badatelům jsou také v odborné knihovně muzea zpřístupněny publikace o restaurování sbírkových předmětů muzea. Další dvě publikace jsou věnovány dílům ze sbírek v Regionálním muzeu v Teplicích a v Oblastním muzeu v Chomutově.

Od 7. 12. 2023 do 7. 2. 2024 se v muzeu konala putovní panelová výstava, pořádaná Ústeckým krajem ve spolupráci s Oblastním muzeem a galerií v Mostě, s názvem *Krušnohoří / Erzgebirge – Umění pozdního středověku*. Ta prezentovala výsledky projektu Umění pozdního středověku v hornické oblasti Krušnohoří, financovaného z Programu na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2014–2020. Výstavou byl představen umělecký vývoj česko-saského pomezí v době největšího rozmachu krušnohorské těžby.

Panelová výstava, pořádaná Ústeckým krajem ve spolupráci s Oblastním muzeem a galerií v Mostě, s názvem *Krušnohoří / Erzgebirge – Umění pozdního středověku*

Hračkářský průmysl v Krušnohoří – dvě země – dvě cesty

Projekt krušnohorského hračkářství měl za cíl zmapovat a zpracovat poválečnou historii (1945–1990) výroby dřevěných hraček na české a saské straně Krušných hor a představit ji odborné i široké veřejnosti včetně školní mládeže. Výroba hraček jako doplňkové odvětví

k hornictví a následně jejich průmyslová výroba jsou součástí společného kulturního dědictví a její zkoumání podpořilo zápis Montánní krajiny Krušnohoří na Seznam UNESCO.

Hlavním výstupem projektu je putovní výstava *Dřevěné drahokamy z Krušných hor*, která byla prezentována na německé straně v Museum sächsisch-böhmisches Erzgebirge v Marienbergu (15. 10. 2022 – 16. 4. 2023). Kromě 13 vitrín s exponáty obnáší výstava 15 roll-upů s texty a čtveřicí interaktivních obrazovek s hrami pro děti či virtuálním modelem vzorníku krušnohorských hraček. V roce 2023 se výstava vrátila do Oblastního muzea a galerie v Mostě, kde prošla revizí celého výstavního souboru a byla nabídnuta k zapůjčení dalším institucím. Na webových stránkách OMGM je výstava také přístupná veřejnosti formou virtuální prohlídky.

Důležitými výstupy projektu jsou také dva dokumentární filmy. Jejich promítání na velkoplošné obrazovce bylo součástí výstavy. Jedná se o dokument Dietmara Hösel *Příběhy o hračkách / Geschichten über Spielzeug*, který obsahuje zejména rozhovory s pamětníky, a krátký animovaný film *Krušnohorská hračka* vytvořený mosteckým studiem Ponte Records, určený především dětem a mládeži. Tyto dokumentární filmy reprezentovaly Oblastní muzeum a galerii v Mostě na 25. ročníku přehlídky muzejních filmů *MUSAIONfilm* v Uherském Brodě ve dnech 6.–8. června 2023, kde oba získaly od odborné poroty čestné uznání za cenné svědectví o tradičním hračkářském řemesle, a dále pak na webových stránkách festivalu, kde jsou dostupné pro filmové fanoušky muzejních filmů.

Panoráma starého Mostecka

Významným výstupem projektu byla fotografická výstava *Panoráma starého Mostecka* (11. 11. 2022 – 31. 3. 2023), následně prodloužená do 31. 5. 2023). Autorský tým projektu (Kubelková, Lovašová, Setvák, Soukupová, Špoula) ji po dohodě s vedením OMGM uspořádal nad rámec celého projektu. Výstava představila nejzajímavější z nově digitalizovaných historických fotografií Mostu, Mostecka a světa kolem roku 1900. Dále byla doplněna nejenom dobovými exponáty, ale také velkoformátovou obrazovkou zpřístupňující digitalizované fotografie v trojrozměrném formátu při použití 3D brýlí. Výstava v Oblastním muzeu a galerii v Mostě je i po svém skončení zpřístupněna pro veřejnost ve formě virtuální 3D prohlídky na webových stránkách muzea.

V listopadu byl vydán nástěnný kalendář s fotografiemi starého Mostu, které byly v rámci projektu digitalizovány. Kalendář se setkal s velkým zájmem návštěvníků i dalších zájemců, takže musel být zhotoven dotisk. V příštím roce proto plánujeme ve vydávání kalendářů pokračovat.

Těžištěm projektu však byly tzv. vzdělávací moduly pro žáky a studenty. V průběhu projektu (2020–2022) vznikly 3 moduly, které byly doplněny o krátké dokumentární filmy, pracovní listy a doprovodné programy ke každému z nich.

První modul má název *Svět kolem roku 1900*. Základem jsou stovky kusů skleněných stereoskopických pozitivů, které se podařilo v rámci projektu digitalizovat. Snímky byly součástí nálezu tzv. litvínovské Panoramy – prohlížečky stereoskopických diapozitivů, která umožňuje na základě jednoduchých optických principů vidět fotografie prostorově (dnes bychom řekli „3D“). Panorama pochází z konce 19. století. V 70. letech 20. století byla nalezena na půdě jednoho z litvínovských domů, odkud se dostala do sbírek tehdejšího Okresního muzea v Mostě. Původní snímky tak díky moderní technice znovu ožily v podobě výletů po Evropě a dalších částech světa, tak jak je vnímali zdejší obyvatelé před více než sto lety.

Druhý modul je zaměřen na zpřístupnění historických fotografií Mostecka, převážně z časového rozmezí 1890–1945. Nejzajímavější jsou z tohoto pohledu soubory dobových fotografií. Zpracovány byly snímky kuřavkové katastrofy (1895), stavby Janovské přehrady (1911–1914) nebo přesunu mosteckého děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie (1975).

Tyto události si tak mohou žáci nebo studenti přiblížit pomocí prožitku prostřednictvím virtuální reality. Třetí modul představuje virtuální prohlídky historicky cenných předmětů z našich sbírek, například exempláře z entomologie, geologie nebo militária.

Ve 2. pololetí školního roku 2022/2023 byl vzdělávací program s virtuální realitou a doprovodnými aktivitami nabídnut základním a středním školám v regionu. Přestože byl zatím nejprve nabídnut pouze program k modulu 1, setkal se s velkým úspěchem u žáků, studentů i pedagogů, kteří často neodolali a sami si „cestu kolem světa“ před více než 130 lety vyzkoušeli na vlastní kůži. I když byl program nabízen pouze ve čtvrtek a v pátek dopoledne, protože se na jeho virtuální části podílí i provozní oddělení, zúčastnilo se ho celkem 567 žáků, studentů i pedagogů.

Vzdělávací program k projektu Panoráma starého Mostecka

Část vzdělávacího programu s virtuální realitou

4 Výstavy

Pro krátkodobé výstavy využívá Oblastní muzeum a galerie v Mostě galerijní prostory, které byly vybudovány v roce 2019 a které splňují veškeré standardy pro výstavy výtvarného umění. Díky možnosti pečlivé kontroly teplot a vlhkosti lze vystavovat i náročné materiály jako grafiky nebo umění středověku. Jako další výstavní prostory slouží dvě menší místnosti ve druhém patře, vedlejší předsálí a chodba na témže patře. Další výstavní prostor se nachází na půdě muzea, která byla částečně přizpůsobena pro výstavní účely.

V roce 2023 se uskutečnilo celkem 15 výstav. Výstavy *Reynkovi – kresby, grafiky, básně, fotografie*, *Panoráma starého Mostecka* a výstava *Sylva Prchlíková – Tichá zima v Mostě* přecházely z roku 2022 a *Výstava minerálů ze sbírek Ladislava Blahy*, výstavy *Když věk je jen číslo – 80 let elektrárny v Komořanech*, *Cesty do pravěku – Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart – umění a věda)* a *Pohledy naopak* pokračovaly i v roce 2024. V rámci velikonoční a vánoční výzdoby muzea proběhly dvě malé výstavy a instalace, na kterých se podíleli mostecké paličkářky, konzervátoři, muzejní pedagožka a pracovnice PR.

Vstupenka do Oblastního muzea a galerie v Mostě je platná do všech expozic a na všechny krátkodobé výstavy. Do října 2023 bylo zkušebně do všech prostor muzea vstupné dobrovolné. Návštěvnost je evidována pouze u vybraných výstav muzea, zejména tam, kam je vstup pouze s doprovodem pracovníků recepce.

Přehled výstav:

Reynkovi – kresby, grafiky, básně, fotografie

termín výstavy: 21. 10. 2022 – 15. 1. 2023

autor výstavy: František Nárovec

kurátorka výstavy: Olga Kubelková

návštěvnost: 923 (uvedený počet včetně roku 2023)

Panoráma starého Mostecka

termín výstavy: 11. 11. 2022 – 31. 5. 2023

kurátoři výstavy: Martin Špoula, Jan Setvák, Lenka Lovašová, Markéta Soukupová a Olga Kubelková

Sylva Prchlíková – Tichá zima v Mostě

termín výstavy: 25. 11. 2022 – 19. 2. 2023

kurátorka výstavy: Olga Kubelková

návštěvnost: 1 901 (uvedený počet včetně roku 2023)

Martina Machová – Okruhy snů a jsoucnosti

termín výstavy: 25. 1. 2023 – 31. 3. 2023

kurátor výstavy: Michal Soukup

návštěvnost: 963

Pavel Matuška – Usmívání

termín výstavy: 3. 2. – 14. 5. 2023

kurátorka výstavy: Olga Kubelková

návštěvnost: 1 874

Jaroslav Klápště – Epilog starého Mostu

termín výstavy: 14. 4. – 31. 8. 2023

autor výstavy: Petr Svoboda

kurátor výstavy: Michal Soukup

návštěvnost: 1 190

Denisa Krausová – Království

termín výstavy: 26. 5. – 24. 9. 2023

autor výstavy: Ivan Neumann

kurátorka výstavy: Olga Kubelková

návštěvnost: 929

Výstava výtvarky ZUŠ F. L. Gassmanna

termín výstavy: 7. 6. – 10. 9. 2023

autorka výstavy: Petra Wolfová

Druhá modelářská výstava Severočeského leteckého archivu v Mostě

termín výstavy: 10. 6. – 24. 6. 2023

autor výstavy: Edvard Beneš

návštěvnost: 328

Když věk je jen číslo – 80 let elektrárny v Komořanech

termín výstavy: 13. 9. 2023 – 31. 1. 2024

autorka výstavy: Miloslava Kučerová

Výstava minerálů ze sbírek Ladislava Blahy

termín výstavy: 22. 9. 2023 – 31. 3. 2024

kurátor výstavy: Pavel Dvořák

návštěvnost: 1 574 (uvedený počet včetně roku 2024)

Cesty do pravěku – Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart – umění a věda)

termín výstavy: 20. 10. 2023 – 28. 1. 2024

kurátoři výstavy: Olga Kubelková, Jaroslav Bažant a Petr Modlitba

návštěvnost: 2 966 (uvedený počet včetně roku 2024)

Slovanští bohové a démoni

termín výstavy: 21. 10. – 29. 11. 2023

autorka výstavy: Katrin Buttig

Pohledy

termín výstavy: 2. 12. 2023 – 31. 1. 2024

autorka výstavy: Iveta Brůnová

Krušnohoří / Erzgebirge – Umění pozdního středověku

termín výstavy: 7. 12. 2023 – 7. 2. 2024

autorka výstavy: Jiřka Šrejberová

Výběr fotografií z krátkodobých výstav

Od roku 2021, kdy bylo kvůli vládním nařízením Oblastní muzeum a galerie v Mostě uzavřeno, nabízíme pro návštěvníky k většině výstav virtuální prohlídky. Tyto prohlídky se setkávají s velkým zájmem návštěvníků našich webových stránek a jsme jediné muzeum nebo galerie v Ústeckém kraji, které tento formát prohlídek stále systematicky využívá. Zároveň jsme tím vytvořili i vizuální archiv výstav, ke kterému se mohou vracet v případě potřeby i odborní pracovníci muzea. Nově jsou virtuální prohlídky výstav opatřeny také popiskami, čímž se tyto výstavy stávají rovnocenným informačním zdrojem o našich výstavách. V roce 2023 měli návštěvníci webových stránek největší zájem o virtuální prohlídky výstav *150 let železnice na Mostecku a Chomutovsku*, *Příběh starého Mostu – Na památku Heide Mannlové Rakové* a *Panoráma starého Mostecka*. Návštěvníci se zajímají nejen o nové virtuální prohlídky, ale vracejí se i k prohlídkám úspěšných výstav z minulých let:

Název výstavy	Počet návštěv virtuální prohlídky v roce 2023
Josef Honys (1919–1969) – Malíř a básník	87
Bílý kanibal – Africká odysea filmaře a cestovatele Johna L. Broma	69
Sádrovec – Neobyčejně obyčejný nerost	76
Ulrika von Levetzow – Anděl ve třpytu par	100
Jaroslav Valečka – Pictura Obscura	72
Quido Kocián – Dílo posedlé krásou	26
Příběh jedné ložnice	50
150 let železnice na Mostecku a Chomutovsku	144
Příběh starého Mostu – Na památku Heide Mannlové Rakové	225
Ivana Štenclová – Identikit	17
Návrat do starého Mostu	80
Dřevěné drahokamy z Krušných hor	96
Tibor Červeňák – Doteky	37
ICH BIN EIN VYDRA aneb jak vydra přes hranice přišla	18
Tomáš Švéda – Oči krajiny	51
Vestonia – renesanční Sapfó a její doba	33
Jaroslav Klápště – Epilog Starého Mostu I	36
Jaroslav Klápště – Epilog Starého Mostu II	24
Denisa Krausová – Království	121
Panoráma starého Mostecka	299
Reynkovi	105
Pavel Matuška – Usmívání	25
Sylva Prchlíková – Tichá zima v Mostě	101
Celkem	1 395

5 Exponát měsíce

Výběr exponátů měsíce je příležitostí představit návštěvníkům muzea a galerie v prostorách recepce významné exponáty z depozitářů napříč jednotlivými odděleními. V tabulce jsou uvedeny vybrané exponáty k jednotlivým měsícům.

Leden	Zkamenělý parazit z Kučlína
Únor	Dha – tradiční zbraň / nástroj
Březen	Historické uzamykací mechanismy a zámek z piaristického kostela v Mostě
Duben	Knihy anekdot z roku 1787
Květen	Otakárek fenyklový
Červen	Hasičská záchranná maska z doby kolem roku 1900
Červenec	Tabatěrky ze staré sbírky
Srpen	Klavichord
Září	Čírka obecná
Říjen	Lepty Schaffende Krafte významného umělce a mosteckého rodáka Wenzla Hablíka
Listopad	Ostřice česká
Prosinec	Vrstvené sklo

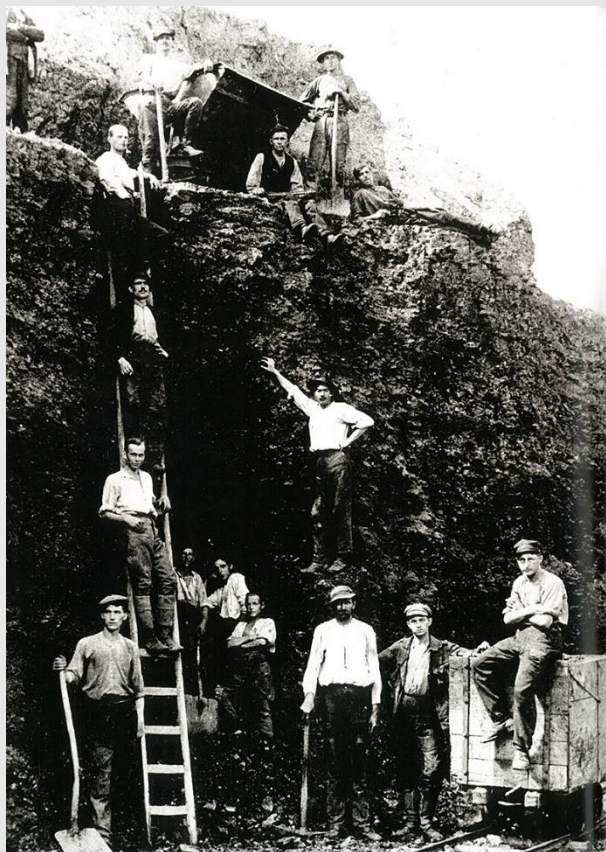

Exponát měsíce prosince 2023 – vrstvené sklo

6 Muzejní publikace

Pod Hněvinem 7/2023

V červenci roku 2023 vyšlo již sedmé číslo celobarevného časopisu Pod Hněvinem v rozsahu 62 stran, který je zaměřený na širší veřejnost. Na jeho tvorbě se podílejí všechna oddělení muzea a přispívají do něj téměř všichni odborní pracovníci muzea. Menší část článků zajišťují externí přispěvatelé. Časopis nabízí pohled do zákulisí muzea, seznamuje čtenáře s novými objevy nebo zajímavými sbírkovými předměty napříč všemi vědeckými obory. V roce 2023 pracovala redakční rada ve složení Pavel Krásenský (výkonný redaktor), Michal Soukup a Diana Šlajsňová Kvapilová.

Ukázka článku z časopisu Pod Hněvinem

Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, 41/2023

V červenci roku 2023 vyšlo také 41. číslo přírodovědného Sborníku Oblastního muzea v Mostě (ISSN 1214-2573). Toto jediné recenzované odborné periodikum s širokým zaměřením napříč přírodními vědami v celém Ústeckém kraji vydává mostecké muzeum od roku 1974 (v letech 1974–2002 pod názvem Sborník Okresního muzea v Mostě). V dosud nejrozsáhlejší čísle vyšly na 231 stranách odborné články s bohatým obrazovým doprovodem z geologie, botaniky, entomologie i zoologie obratlovců.

Geologický příspěvek podrobně mapuje novodobé nálezy sádrovce na Dolech Bílina (Z. Dvořák a kolektiv). Rozmanité a vizuálně atraktivní formy tohoto minerálu jsou svým vznikem těsně spjatý jak s přirozeným vznikem uhlí, tak s jeho těžbou.

Botanické články se věnují nálezu vzácné traviny ostřice černoplodé u Havraně (R. Řepka a V. Joza), pozoruhodnému objevu krabilice hlízkaté v Hoře Svaté Kateřiny v Krušných horách (V. Joza) a popisu jediných dvou lokalit kriticky ohrožené kapradiny jeleního jazyku celolistého v Ústeckém kraji, které byly nedávno objeveny v Mostě (V. Joza). V krátkém sdělení jsou

HISTORIE

Radek Holodňák

Eduard Štorch – sociolog bída uhelného kraje

Vědli jste, že autor legendárních Lovců mamutů Eduard Štorch na Mostecku mezi léty 1899–1903 působil jako pedagog? Právě z tohoto období pochází dva jeho pozoruhodné sociologické články, které vyšly v letech 1901 a 1902 v časopise *Náše doba*. Ty se věnují hlavně problematice školní mládeže, výchovy a mízní úrovně vzdělávání, ale Štorch se vlastně zabývá sociální otázkou a chudobou tehdejších horníků a jejich rodin jakožto celkem. Díky Štorchovi se nám tak dochovala mimořádně poutavá a o statistické řadě opevněná sociální studie do života mosteckých horníků na přelomu 19. a 20. století. A jak si v tomto článku ukážeme, jejich život rozhodně nebyl štěstím med.

Doba Štorcheva pobytu na Mostecku byla dobou rapidního vzrůstu dělnické populace. Od roku 1870 se zhruba zetrýnsobila. S tím se začaly projevovat chronické sociální problémy, kterým dnes říkáme sociální patologie a jsme zvyklí je sledovat především v takzvaných vyložených lokalitách.

Štorchovy studie nejsou veselým čtením. O mládeži a pověšném celém českém obyvatelstvu tehdejšího Mostecku si můžeme udělat velmi hořkou představu. Hlavní problémy Štorch spatřuje v praktické absenci jakékoli výchovy (vyjma bítí), v alkoholismu, hladu, žebřání, zločinnosti a v čemsi, co bychom snad mohli nazvat obecně pokleslými mravy. Můžeme dovodovat, že základní příčinou všech těchto problémů byly mizné sociální poměry rodičů. Musí denně riskovat život na dvacíti a vícehodinových směnách, a o některém jejich podílu na výchově dětí tak jen sotva může být řeč. Průměrný počet dětí v rodinách dosahoval asi čtyř a půl dítěte na ženu (nejvíce v celých Čechách!), nabyklé nebyly ani rodiny se sedmi a více dětmi. Uživit dostoje takové množství ratolestí bylo pro horníky, jejichž práce byla pro rodinu většinou jediným příjmem, prakticky nemožné.

Každý učitel se pryč Mostecku bojí a chce z něj odejít, uvádí Štorch. Děti již od nejranějšího věku kouří, pijí a mají kari. Žádný učitel s před nimi nemůže být jistý. Žáci kradou a nezdráhají se ani používat násilí. Bítky a potyčky mezi nimi byly na denním pořádku. Štorch zaznamenává případy, kdy se žáci nezdráhali vyhádnout miz i na učitele. Mezi dětmi se odehrávaly také vraždy, často kvůli zcela malicherným divodům. Pokud vůbec žáci do školy přišli, jakmile ji opusťli, obvykle se zapojili do různých, většinou těžkých, pomocných prací. V lepším případě, jak Štorch píše,

chodí na tepu, na chmel, paběrkuji na polích nebo v okolí řáchet přebírají na prašných a kouřících haldách uhlí. V horším případě se toulají po ulicích a žebřají. Vyžebřané peníze ihned propijí, prokouří nebo utratí za pamlsky.

Toto chování dětí odkoukávají od svých rodičů – Exempla trahant! V hornických osadách a periferiích bují alkoholismus a tabakismus, prostituce, krádeže a zpronevěry, obecně nevázaný život, v němž tvr-

dou práci střídají divoké pitky a tančovanky, uvádí Štorch. Každodenním chlebem je domácí násilí, surovost, rováky. Leckde se podle Štorcha aplikuje bernala sexuální vlnosti, mezidělké vztahy jsou redukovaný na v podstatě tělesné prožitky, které jediné se stávají únikem před těžkostí náročné práce a jedinou možností opavit své strasti spojené s existenční nejistotou. Protože celé rodiny žijí nasoukané v jedné místnosti, rodiče nijak neskrývají (a ani to není

POD HNĚVINEM – historie a přírodou Mostecku 7/2023

5

popsány dvě lokality jmelí bílého pravého – dobře známého, ale v severozápadních Čechách poměrně vzácného druhu. Nové nálezy cévnatých rostlin jsou publikovány ve čtvrté části pravidelného příspěvku ke květeně Mosteck a Litvínovska (V. Joza). Ve 41. čísle vyšel také první díl série článků zaměřených na vzácnější pěstované dřeviny severozápadní části Čech (V. Joza a kolektiv), který přinesl údaje o řadě zdejších dendrologických rarit. Botanický oddíl doplňují dva články věnované historii památného dubu v Oseku na Teplicku (J. Wolf, V. Joza).

První entomologický článek mapuje výskyt vzácného a ohroženého brouka vodomila *Anacaena bipustulata* v lokalitách někdejších těžeben surovin (V. Kolář a kolektiv). Dva příspěvky se věnují výskytu nosatčků a tesaříků v národní přírodní rezervaci Úhošť u Kadaně (P. Krásenský). Další příspěvek věnoval týž autor vzácným dřevomilovitým broukům v Ústeckém kraji. Jde o významné ekologické indikátory zachovalých lesů s kontinuálním vývojem. Rozsáhlý článek detailně mapuje pavouky horského údolí říčky Chomutovky v Krušných horách (A. Roušar). V tomto čísle sborníku také odstartoval seriál o zajímavých nálezech bezobratlých v Ústeckém kraji (P. Krásenský), přinášející údaje o vzácných, nově zjištěných či mizejících druzích v této oblasti. Entomologický oddíl uzavírají krátká sdělení o prvních nálezech nosatčíka *Aspidapion validum* na Mostecku (K. Schön) a o nových nálezech nosatčíka *Oxystoma pomonae* v Ústeckém kraji (P. Krásenský).

Zbývající příspěvky jsou ornitologické. V prvním jsou publikována pozorování sýkořice vousaté na Radovesické výsypce u Břiliny (J. Vaník a A. Vaníková). Jde o druh v České republice jen vzácně hnízdící a ohrožený. Další článek shrnuje zajímavá ornitologická pozorování na Lenešickém rybníku u Loun v letech 2018–2022 (J. Bažant), jedné z nejcennějších a druhově nejbohatších ornitologických lokalit v severozápadních Čechách.

41. číslo Sborníku Oblastního muzea v Mostě obsahuje také recenze pěti regionálních publikací (V. Joza, B. Reš) a obsáhlé životopisné příspěvky k životním výročím přírodovědců Pavla Tyrnera (V. Joza, J. Hejkal) a Josefa Švankmajera (V. Joza), oba doplněné o bibliografie jubilantů.

7 Vzdělávací činnost

Vzdělávací činnost v Oblastním muzeu a galerii v Mostě lze rozdělit do dvou částí. Ta první zahrnuje vzdělávací programy pro školy mateřské, základní, speciální a střední, ale i pro družiny a zájmové kluby pro děti a mládež. V případě požadavků vytváříme programy na klíč dle potřeb jednotlivých návštěvnických skupin, a to nejen pro vzdělávací zařízení, ale také pro seniory, zájmové kluby a spolky, menšiny, hendikepované a další znevýhodněné skupiny, nebo pro projektové dny jednotlivých škol.

Druhá část se zaměřuje na vzdělávací aktivity pro veřejnost. Oblastní muzeum a galerie v Mostě připravuje širokou nabídku aktivit, jako jsou přírodovědné vycházky, přednášky, komentované prohlídky, dílny, tematické dny a další speciální cyklické nebo jednorázové akce, které jsou zaměřené na různé cílové skupiny. Nejvýznamnějšími jsou mateřské školy, I. stupeň základních škol, rodiny s dětmi a senioři.

7.1 Statistické hodnocení vzdělávací činnosti v roce 2023

Celková návštěvnost vzdělávací činnosti Oblastního muzea a galerie v Mostě byla 4 947 návštěvníků, z toho bylo 2 825 návštěvníků vzdělávacích programů pro školy a 2 122 návštěvníků dalších vzdělávacích aktivit pro veřejnost.

7.2 Vzdělávací programy pro školy

V roce 2023 byly připraveny další nové vzdělávací programy pro všechny stupně škol tak, aby se rozšířila jejich celková nabídka. Všechny programy navazují na Rámcové vzdělávací programy jednotlivých typů škol, a to jak ke stálým expozicím, tak i ke krátkodobým výstavám.

Nejvíce atraktivní byl pro školy v období od února do června roku 2023 nově nabízený program vzniklý v rámci projektu *Panoráma starého Mostecka*. Ten nabídl v modulu 1 pět krátkých dokumentárních filmů, pracovní listy a virtuální realitu, prostřednictvím kterých se bylo možné přenést do *Světa kolem roku 1900*. Program nabízí prostřednictvím metodik i možnost následného zpracovávání tohoto tématu v různých předmětech ve škole, například při projektových dnech. Součástí programu byla i výstava velkoformátových fotografií ze sbírky OMGM, které byly v rámci projektu digitalizovány. Před samotným spuštěním programu bylo ještě vše třeba vyzkoušet a otestovat. Tímto děkujeme za spolupráci 2. stupni ZŠ Hamr u Litvínova. Samotného testování se zúčastnilo 52 žáků a 7 pedagogů. Jedná se o první interaktivní vzdělávací program s virtuální realitou nabízený v rámci muzejní pedagogiky v České republice.

Vzdělávací program k projektu *Panoráma starého Mostecka*

V nabídce na 2. pololetí školního roku 2022/23 nechyběly stávající programy k expozici *Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par* pro všechny věkové kategorie a mezi mladšími dětmi oblíbený program *Velikonoce v Krušnohoří*. V dubnu byla otevřena první část nové přírodovědné expozice *Geologie severozápadních Čech*, kterou využívali v této části školního roku zejména středoškoláci. Ti se se stálou expozicí seznamovali prostřednictvím komentovaných prohlídek, které vedl kurátor geologické sbírky a spoluautor expozice Pavel Dvořák.

Se školním rokem 2023/24 jsme nabídli nové programy pro všechny věkové kategorie k expozici *Geologie severozápadních Čech*, nové programy pro základní školy k expozici *Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par* a *Poklady výtvarného umění Mostecka (14.–16. století)*. Nově jsme připravili i program k výstavě *Když věk je jen číslo – 80 let elektrárny v Komořanech*, kde byla hlavním tématem elektřina a žáci se mohli seznamovat s některými elektrickými jevy prostřednictvím vzdělávací hry *Voltík*.

Vzdělávací program Elektřina, to je věda!

K výstavě *Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart – umění a věda)* byly připraveny dva programy. Základem obou programů byla prohlídka výstavy doplněná výkladem, který byl přizpůsoben jednotlivým věkovým kategoriím. Následující aktivity byly pak rozděleny. V prvním programu, který byl určen mateřským školám, přípravným a speciálním školám, skládaly a lepily děti v rámci výtvarné aktivity z částí papíru pravěkého dinosaura, kterého si následně mohly dokreslit. Ve druhé části programu si děti pomocí frotáže zalaminovaných listů magnolií, kapradin, jinanu a liliovníku, tedy živoucích fosilií, vytvořily ukázkou rostlin a stromů, jejichž počátky sahají často až do prvohor. Se sběrem listů stromů a dalších rostlin pomohl botanik OMGM Vít Joza. Druhý program pro starší žáky byl zaměřen na rozvíjení vědomostí. Žáci skládali geologickou časovou osu od prvohor po čtvrtohory a k ní následně přiřazovali obrázky odpovídajících druhů rostlin a živočichů, které v rámci své praxe nakreslila studentka Jana Bučínská. Dalším úkolem bylo rozřazení obrázků masožravých a býložravých dinosaurů. K nim se pak doplňovaly jejich typické znaky.

Již tradičně jsou velice žádané vzdělávací programy k Velikonocům a Vánocům, které připomínají lidové tradice prostřednictvím stálé expozice *Ze života obyvatel Krušnohoří*. Tyto programy jsou obsazeny během několika dní a je nám líto, že se nedostane na všechny zájemce. V roce 2023 se Velikonoce i Vánoce nesly v duchu krušnohorských tradic a výroby dřevěných hraček, kdy jsme používali soustružená kolečka na malování zvířátek.

Ukázky ze vzdělávacích programů

Nabídka vzdělávacích programů pro školy v roce 2023

Název programu	Typ programu k výstavě/expozici	Cílová skupina
Ztracený šperk	stálá expozice <i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par</i>	MŠ, přípravné třídy a 1.–2. třída ZŠ, třídy speciální školy
Šperkování	stálá expozice <i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par</i>	3.–7. třída ZŠ
Něco o Ulrice	stálá expozice <i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par</i>	6.–9. třída ZŠ, SŠ
Příběh jednoho střevíčku	stálá expozice <i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par</i>	3.–7. třída ZŠ, třídy speciální školy
Romance s Českým středohořím	stálá expozice <i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par</i>	3.–7. třída ZŠ, třídy speciální školy
Velikonoce v Krušnohoří	stálá expozice <i>Ze života obyvatel Krušnohoří</i>	MŠ, přípravné třídy a 1.–5. třída ZŠ, třídy speciální školy
Vánoce v Krušnohoří	stálá expozice <i>Ze života obyvatel Krušnohoří</i>	MŠ, přípravné třídy a 1.–5. třída ZŠ, třídy speciální školy
VIRTUÁLNÍ MUZEUM – Panoráma starého Mostecka (MODUL 1 – Svět kolem roku 1900)	výstava <i>Panoráma starého Mostecka</i>	5.–9. třída ZŠ, studenti SŠ, gymnázia
Svět kolem roku 1900	výstava <i>Panoráma starého Mostecka</i>	5.–9. třída ZŠ, studenti SŠ, gymnázia
Malý průzkumník	stálá expozice <i>Geologie severozápadních Čech</i>	MŠ, přípravné třídy a 1.–3. třída ZŠ, třídy speciální školy
Po stopách pravěké zvěře	stálá expozice <i>Geologie severozápadních Čech</i>	3.–5. třída ZŠ, třídy speciální školy
Já, paleontolog aneb Sloní uši Dvořákovy	stálá expozice <i>Geologie severozápadních Čech</i>	6.–9. třída ZŠ, SŠ
Komentovaná prohlídka	stálá expozice <i>Geologie severozápadních Čech</i>	studenti SŠ, gymnázia
Legendy a pověsti starého Mostu	stálá expozice <i>Poklady výtvarného umění Mostecka (14.–16. století)</i>	3.–5. třída ZŠ
Mariánský cyklus a svatí	stálá expozice <i>Poklady výtvarného umění Mostecka (14.–16. století)</i>	6.–9. třída ZŠ, SŠ
Pozor! Elektřina!	výstava <i>Když věk je jen číslo – 80 let elektrárny v Komořanech</i>	MŠ, přípravné třídy a 1.–2. třída ZŠ, třídy speciální školy
Budiž světlo!	výstava <i>Když věk je jen číslo – 80 let elektrárny v Komořanech</i>	3.–5. třída ZŠ, třídy speciální školy
Elektřina, to je věda!	výstava <i>Když věk je jen číslo – 80 let elektrárny v Komořanech</i>	6.–9. třída ZŠ, SŠ
Dinosauři v Mostě	Výstava <i>Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart)</i>	MŠ, přípravné třídy a 1.–2. třída ZŠ, třídy speciální školy
Putování z prvohor do čtvrtohor	Výstava <i>Cesty do pravěku. Zdeněk Burian a volné sdružení výtvarníků PAS (Paleoart)</i>	4.–9. třída ZŠ, SŠ

7.3 Vzdělávací aktivity pro veřejnost

Oblastní muzeum připravuje aktivity pro různé cílové skupiny tak, aby uspokojilo zájmy návštěvníků, a tyto aktivity pro veřejnost se v roce 2023 opět rozšířily co do počtu akcí, návštěvníků, ale i nových témat. Opět se například do muzea vrátil oblíbený Flerjarmark, i když v trochu menším rozsahu. Tentokrát byl spojen s muzejní dílnou s názvem *Škola řemesel sv. Mikuláše*.

7.3.1 Přednášky

V roce 2023 se zvýšil počet přednášek na 17, což je o 7 přednášek víc než v roce 2022. Rovnoměrně byla zastoupena témata přírodovědná i společenskovední a stejně tak přednášející z řad odborných pracovníků muzea a externích odborníků. Oproti roku 2022, kdy přednášky navštívilo 123 návštěvníků, a i vzhledem k jejich většímu počtu se zvedla jejich návštěvnost na 330 návštěvníků. To nás motivuje k výběru atraktivních témat přednášek, které budeme i nadále připravovat.

Termín	Název přednášky	Přednášející	Počet návštěvníků
2. 2.	Povídání o bylinkách	Diana Šlajsnová Kvapilová	33
9. 2.	Výzkum zaniklé středověké obce Nesvětica	Petr Vágner	24
16. 2.	Minerály Krupky, Cínovce a Moldavy	Pavel Dvořák	17
23. 2.	Gladiátoři – mýtus ve světle vědy	Jiří Šlajсна	15
9. 3.	Ornitologické zajímavosti na Mostecku a Lounsku	Jaroslav Bažant	18
23. 3.	Co je malé, to je hezké	Pavel Krásenský	18
6. 4.	Památné stromy Mostecká a Litvínovska	Vít Joza	15
20. 4.	Eduard Štorch jako sociolog bídy uhelného kraje	Radek Holodňák	18
4. 5.	Bylinky v kole roku	Diana Šlajsnová Kvapilová	12
7. 9.	Bitva u Chlumce 1813	Petr Vágner	4
14. 9.	Podivuhodný svět mravenců	Pavel Krásenský	16
12. 10.	Římská armáda od doby králů po císaře	Jiří Šlajсна	14
26. 10.	Starý Most ve fotografiích	Michal Soukup	66
2. 11.	Nová ornitologická pozorování	Jaroslav Bažant	9
9. 11.	Bylinkování	Diana Šlajsnová Kvapilová	16
16. 11.	Botanické novinky a zajímavosti ze severozápadních Čech	Vít Joza	8
23. 11.	Most z Ervěnic do Komořan. Vysoké tovární komíny v Podkrušnohoří v kontextu historického vývoje	Martin Vonka a Michal Horáček	27
Celkem			330

Oblastní muzeum a galerie v Mostě se dlouhodobě podílí i na přednáškové a vzdělávací činnosti i mimo budovu muzea, a to pro mostecké seniory. Také v roce 2023 se uskutečnilo několik přednášek zaměřených na regionální historii Mostecká.

Přednášky byly realizovány ve spolupráci s Klubem seniorů v Mostě, zařízením Statutárního města Most, a dále pro Univerzitu III. věku, kterou pořádá Vysoká škola finanční a správní. Muzejní pedagožka přednášela dvakrát v Domově Alzheimer o tajuplné Amazonii, zvyčích původních obyvatel a jejich jídelníčku.

Přednáška historika Jiřího Šlajсны Římská armáda od doby králů po císaře

Přednáška knihovnice Dianny Šlajsnové Kvapilové Bylinky v kole roku

7.3.2 Přírodovědné vycházky

Tyto vycházky mají už svoji stálou návštěvnickou klientelu, takže počet účastníků je poměrně stabilní. Vycházky se tradičně konají v jarním a podzimním období.

Termín	Název	Vedení exkurze	Počet účastníků
4. 2.	Světový den mokřadů	Jaroslav Bažant	30
27. 4.	Den stromů	Vít Joza	24
6. 5.	Vítání ptačího zpěvu	Jaroslav Bažant	20
11. 5.	Entomologická vycházka na Písečný vrch	Pavel Krásenský	8
18. 5.	Jarní květena Mariánského údolí	Vít Joza	9
8. 6.	Entomologická vycházka do okolí Lužic	Pavel Krásenský	14
4. 10.	Dřeviny města Mostu	Vít Joza	6
5. 10.	Dendrologická vycházka Kadaň – Smetanovy sady	Vít Joza	22
7. 10.	Festival ptactva	Jaroslav Bažant	9
Celkem			142

Ukázky z přírodovědných vycházek OMGM

7.3.3 Společenskovědní exkurze

V září proběhla exkurze pro litvínovské seniory (klub při Městské knihovně Litvínov) s názvem *Po stopách Ulriky von Levetzow* do Třebívlic. Společně s historikem Jiřím Šlajsnou, který exkurzi pořádal, navštívili třebívlickou expozici Ulriky von Levetzow, hřbitov s Ulričiným hrobem a kostel sv. Václava. Exkurze se zúčastnilo 20 seniorů.

7.3.4 Dobrodružné hry v muzeu

Novým formátem v roce 2023 jsou v OMGM *Muzejní dobrodružství* – hry pro jednotlivce, rodiny i celé týmy, které návštěvníky zábavnou formou provedou expozicemi, výstavami i budovou muzea. V uplynulém roce jsme veřejnosti nabídli dvě takové hry, a to *Velké prázdninové dobrodružství* a *Vánoční dobrodružství*. Byli jsme mile překvapeni zájmem návštěvníků, takže se určitě budeme k tomuto formátu vracet.

Pilotní byla prázdninová hra *Zachraň město Most*, ve které se návštěvníci pokusili zvrátit kletbu, kterou na město uvrhl magistr Kelley. V tajence křížovky jim vyšla kletba nová a tu získali pátráním po tajemných indicích v expozicích a chodbách muzea spolu s vylúštením symbolů alchymistických značek.

Hra *Vánoční dobrodružství* proběhla během adventu a soutěžilo se o krušnohorskou společenskou hru Tivoli (vyrobenou posledním výrobcem dřevěných hraček na české straně Krušných hor, firmou NBW v Nové Vsi v Horách). Návštěvníci museli najít ztracenou hračku muzejního permoníčka. K té je dovedli dřevění panáčky (tradiční krušnohorská vánoční dekorace), rozmístění na různých místech v expozicích a výstavách, společně s básničkou.

7.3.5 Workshopy, výtvarné dílny a kurzy

Pravidelně se o víkendech konaly workshopy *Malování s Pavlem Lakomým* pro začátečníky i pokročilé, pro které muzeum poskytuje zázemí a které se konají přímo v muzejní dílně. V roce 2023 se účastníci věnovali kresbě suchým pastelem. Workshopy probíhají vždy první neděli v měsíci, a to od února do října (s výjimkou letních prázdnin).

7.3.6 Příměstské tábory

V průběhu letních prázdnin jsme se podíleli na příměstském táboře dílny Woodmaid na téma *Ulrika von Levetzow – Vyšívané básně*. Věnovali jsme se módě doby Ulriky i její lásce ke krajině Českého středohoří. Tu představoval i její herbář s ukázkami místních květin. Nahlédli jsme také do jednotlivých odborných pracovišť, například do odborné knihovny nebo do konzervátorského pracoviště, abychom zjistili, jak se restauruje textil a co se děje se vzácnými knihami. Na závěr jsme v rámci výtvarné aktivity tvořili náhrdelníky, deníčky, památníčky a herbáře.

Během prázdnin jsme připravili programy pro sedm příměstských táborů. Jsme rádi, že jeden z nich byl i tábor kolegů z chomutovského muzea.

Příměstský tábor dílny Woodmaid

V roce 2023 připravilo Oblastní muzeum a galerie v Mostě 11 dopoledních programů pro příměstské tábory.

Termín	Organizátor	Program k výstavě/expozici	Počet účastníků
11. 7.	Centrum Radost/Skaut	Zachraň město Most	20
19. 7.	Aquachobotničky	Zachraň město Most, <i>Geologie severozápadních Čech</i>	13
20. 7.	Oblastní muzeum Chomutov	<i>Ze života obyvatel Krušnohoří, Denisa Krausová – Království</i>	17
20. 7.	Klub národnostních menšin	Expozice muzea	9
26. 7.	Centrum Radost/Skaut	Zachraň město Most	37
8. 8.	Oblastní muzeum Chomutov	Po stopách pravěké zvěře (<i>Geologie severozápadních Čech</i>), Šperkování (<i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par</i>)	19
15. 8.	Woodmaid	Ulričin střevíček (<i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par, Konzervátorská dílna</i>)	10
17. 8.	Woodmaid	Romance s Českým středohořím (<i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par, Knihovna</i>)	6
22. 8.	Woodmaid	Romance s Českým středohořím (<i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par, Knihovna</i>)	12
24. 8.	Woodmaid	Ulričin střevíček (<i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par, Konzervátorská dílna</i>)	12
28. 8.	Schola Humanitas	Po stopách pravěké zvěře (<i>Geologie severozápadních Čech</i>), Šperkování (<i>Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par</i>)	32
Celkem			187

7.3.7 Další doprovodné akce pro veřejnost

V roce 2023 se opět konaly dvě tradiční největší akce pro veřejnost, a to Muzejní noc a Mezinárodní den archeologie. Oblastní muzeum a galerie v Mostě se kromě dvou tradičních akcí pro veřejnost podílelo společně se Statutárním městem Most na celodenní akci Den magistra Kelleyho, v rámci které připravilo dílny pro děti a otevřelo zdarma všechny výstavy a expozice.

Muzejní noc s názvem *Staň se na chvíli badatelem* pod patronátem přírodovědného oddělení se tentokrát konala netradičně již v dubnu, a to 14. 4. 2023. Připraveno bylo celkem 10 stanovišť, v rámci kterých si návštěvníci například prohlédli novou stálou expozici *Geologie severozápadních Čech*, mohli si vymodelovat zvířátka z hlíny, seznámit se s herbářem a vyzkoušet si, jak vyrobit herbářovou položku, nebo určovat brouky podle klíče. Za splnění úkoly na jednotlivých stanovištích pak získávali odměny. Pro nejmladší účastníky byla připravena soutěž, takže si prakticky všichni malí badatelé z muzea odnášeli kromě zážitků z poznávání práce muzejních přírodovědců také pěknou drobnou památku na večer plný zajímavostí a novinek ze světa přírody kolem nás.

Muzejní noc 2023 *Staň se badatelem*

Nejnavštěvovanější akcí pro veřejnost je tradičně Mezinárodní den archeologie, který v každém roce přibližuje pohled na jiné historické období prostřednictvím living history, která se setkává s velkým ohlasem mezi návštěvníky. V roce 2023 tak mohli být svědky rekonstrukce života v době laténské a ve starší době římské, ale i ukázky rituálů, obchodu a řemesel. Po celé budově muzea i v zahradě je připravena řada stánků, která přibližují interaktivní formou historii i činnost archeologů.

Fotografie z Muzejní noci 2023

Vánoční výtvarné dílny muzejní pracovníci vedli v rámci adventního Flerjarmarku s názvem *Vánoční škola řemesel sv. Mikuláše*, kde se malovala dřevěná soustružená zvířátka a vyrábělo se z přírodních a recyklovaných materiálů (stroměčky ze šišek, lucerničky ze sklenic, ozdoby na stromeček z kartonu atp.).

Termín	Název	Počet návštěvníků
1. 4.	Vítání jara v muzeu	35
14. 4.	Muzejní noc	226
27. 5.	Den magistra Kelleyho	344
10. 6.	Druhá modelářská výstava Severočeského leteckého archívu v Mostě	117
21. 10.	Mezinárodní den archeologie	467
2. 12.	Vánoční škola řemesel sv. Mikuláše / Flerjarmark	274
Celkem		1 463

Muzeum participuje také na dalších externích akcích pro veřejnost, proto jsme se stali jedním ze stánků na akci *10 let s Mosteckou vlaštovkou aneb dětský den na Loučkách*. Děti plnily úkol v podobě skládání puzzle z různých oblastí přírody – mohly si složit například obrázek miliony let staré zkameněliny račích klepet z našich sbírek nebo třeba fotku pavouka stepníka moravského, kterého lze kvůli globálnímu oteplování spatřit i v Podkrušnohoří.

Stejně tak jsme připravili dětský program na akci *Moldavská dráha žije*, jež se konala v prostorách Nádraží Louka u Litvínova 30. září. Program s názvem *Dobrodružná cesta moldavskou dráhou aneb Na železnici dějou se věci* sestával ze čtyř stánků (Moldavská

opičí dráha, Rychlokurz „Výpravčí“, Moldavská dráha – fotopuzzle, Vysněný vlak) a za splnění všech úkolů si děti odnesly odměnu s železniční tematikou.

Muzejní dílničky na akci 10 let s Mosteckou vlašťovkou aneb dětský den na Loučkách

Dobrodružná cesta moldavskou dráhou aneb Na železnici dějou se věci

8 Veřejnost

8.1 Návštěvnost

Celková návštěvnost se v roce 2023 zvýšila na 12 304 návštěvníků, což znamená o 4 808 více návštěvníků než v roce 2022. Na webových stránkách byly návštěvníkům opět k dispozici virtuální prohlídky výstav a expozic, které v roce 2023 navštívilo celkem 1 936 návštěvníků. I zde se návštěvnost těchto prohlídek zvýšila o 432 návštěv oproti roku 2022.

8.2 Spolupracovníci

Celá řada aktivit Oblastního muzea a galerie v Mostě se neobejde bez spolupráce s dalšími partnery. Při velkých akcích pro veřejnost pomáhají v roli dobrovolníků studenti Střední školy diplomacie a veřejné správy s. r. o. Jsme rádi, že o tuto spolupráci je ze strany studentů každoročně velký zájem, neboť jsou pro nás nepostradatelní. Stejně tak je pro nás významná spolupráce se Základní uměleckou školou Floriana Leopolda Gasmanna Most, jejíž studenti zajišťují hudební program na vernisážích. V létě 2023 proběhla také výstava výtvarného oboru jmenované školy, kde žáci prezentovali svá díla vytvořená v průběhu celého roku. Pokračovala také spolupráce se Střední odbornou školou gastronomie a služeb, p. o., která zajišťuje na vybraných vernisážích služby.

Vystoupení žáků hudebních oborů Základní umělecké školy Floriana Leopolda Gasmanna Most

Výstava prací žáků výtvarného oboru ZUŠ F. L. Gassmanna Most

8.3 Komunita

I když je Oblastní muzeum a galerie v Mostě zřizováno Ústeckým krajem, uvědomujeme si, že muzeum hraje důležitou roli i v kulturním životě města Mostu. Vážíme si toho, že máme velice dobrý vztah se Statutárním městem Most, který umožňuje spolupráci na celé řadě akcí pro veřejnost. V roce 2023 tak právě ve spolupráci s magistrátem v prostorách Oblastního muzea a galerie v Mostě proběhl Den magistra Kelleyho. Pro návštěvníky byla v rámci celodenního programu připravena celá řada aktivit – pohádka Divadla rozmanitostí, historický program s kejkliři, historickým šermem, praporečnickou show, středověkou hudbou, sokolníkem. Největší zájem byl o rytířský turnaj pro děti, hranou scénku s Kelleyem a jeho dcerou Vestonií, malování hennou, lezeckou stěnu a bungee running, projíždky na koních nebo o alchymistické pokusy se suchým ledem. Oblastní muzeum a galerie v Mostě otevřelo v rámci akce zdarma všechny expozice a výstavy, připravilo dílničky pro děti a poskytlo zázemí a prostory zahrady.

Den magistra Kelleyho v areálu OMGM

Oblastní muzeum a galerie v Mostě dlouhodobě poskytuje zázemí pro schůzky Mosteckých paliček, které se snaží ve městě udržovat tradici paličkované krajky. Tato skupina se pak podílela i na vánoční výzdobě expozice *Ze života obyvatel Krušnohoří*. Spolupracujeme také se Základní uměleckou školou Floriana Leopolda Gassmanna Most, jejíž žáci a pedagogové pravidelně pořádají krátká vystoupení na vernisážích vybraných výstav. Aktivity, které připravujeme pro veřejnost, by se neobešly bez dobrovolnické pomoci studentů Střední školy diplomacie a veřejné správy s. r. o.

Jsme rádi, že občané města Mostu, kteří jsou naší významnou návštěvnickou skupinou, sledují aktivity Oblastního muzea a galerie v Mostě a že se nám stále daří připravovat pro ně různorodou nabídku aktivit.

Mostecké paličkářky v expozici Ze života obyvatel Krušnohoří

9 Public Relations

Komunikaci s veřejností (s výjimkou odborné), externími partnery a tiskem zajišťuje pracovnice Útvaru ředitele. Zároveň koordinuje přípravu veškerých výstupů na web, facebookový profil a do nejrůznějších tiskovin.

Novinkou v propagační činnosti byla v roce 2023 změna jednotného vizuálního stylu Ústeckého kraje a jeho organizací. Zahnovala především nové logo, které se skládá z univerzálního loga v různých barvách a názvu konkrétní instituce. To je společné všem příspěvkovým organizacím zřízeným Ústeckým krajem. Loga se liší svou barvou dle tematického zaměření, přičemž muzeím a galeriím byla přisouzena červená barva. Celkově byl zpracován i jednotný vizuální styl, který jsme od roku 2023 využívali.

Nejdůležitějším komunikačním prostředkem zůstávají webové stránky, které jsou pravidelně aktualizovány. Pravidelně jsou doplňovány fotografie z výstav, vernisáží, vzdělávacích programů pro školy i z akcí pro veřejnost. Na webových stránkách jsou také zpřístupněny nejzajímavější sbírkové předměty, tzv. exponáty měsíce, na jejich doplňování se (postupně) podílejí všechna oddělení a úseky. Současně je zpřístupněn katalog muzejní odborné knihovny, který je možné využít i pro rezervaci jednotlivých publikací či periodik. V rámci projektu digitalizace fondů knihovny, na kterém se naše knihovna podílí několika

digitalizovanými vzácnými rukopisy, je možné otevřít tzv. MANUSCRIPTORIUM – evropskou digitální knihovnu, kde jsou zpřístupněny digitalizované historické dokumenty.

Z doby uzavření muzea v důsledku pandemie zachováváme virtuální prohlídky výstav, na kterých i nadále spolupracujeme se studiem Ponte Records, neboť si mezi návštěvníky drží stále velkou oblibu. V rámci Ponte reports probíhají také rozhovory s odborníky a kurátory v on-line médiích. Na konci roku byla vytvořena ve spolupráci se studiem animovaná novoročenka s obrazem Alegorie bohatství od Alfonse Muchy, kterou jsme částečně rozpochovali a rozmluvili (konkrétně boha Mamona).

Na sociálních sítích provozujeme facebookovou stránku, která se těší přízni 4 278 sledujících, s dosahem až 19 902, a nově i Instagram, který nejrychleji informuje příznivce OMGM o všech událostech i novinkách. Informace a rozhovory byly zveřejňovány i v rozhlasových médiích a studiích Český rozhlas Sever, Ponte reports. O akcích natáčela příspěvky TV Most Expres a Televize Ústeckého kraje. Reportáže a rozhovory s kurátory OMGM uveřejnila ČT24 a Televize Ústeckého kraje: Přesun děkanského chrámu – reportáž (ČT24 / ČT1 Studio 6) a Nová expozice mostecké galerie – reportáž (Televize Ústeckého kraje).

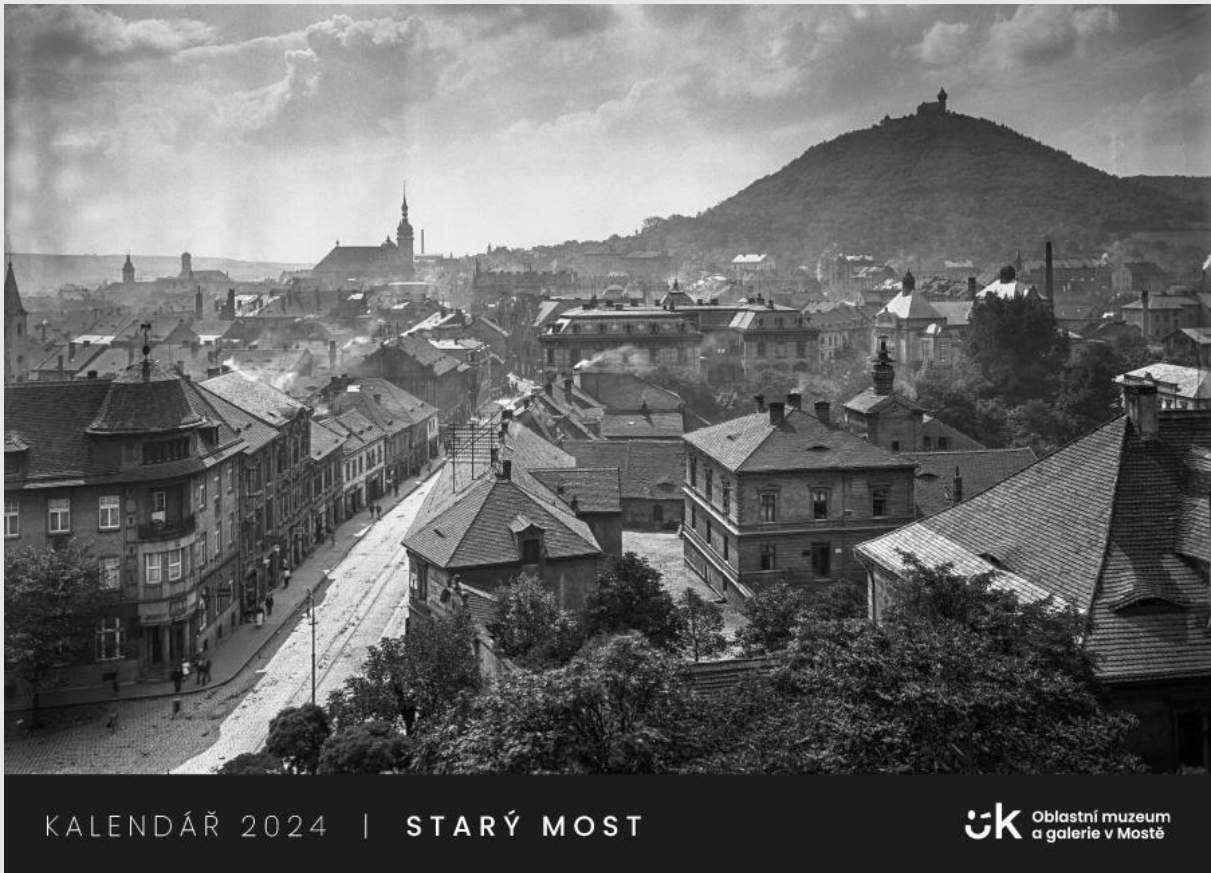
K 100. výročí vzniku chomutovského muzea byl natočen krátký hraný dokument *Výstava století*, který vznikl ve spolupráci s kurátory OMGM Mgr. Jiřím Šlajsnou a Ing. Dianou Šlajsnovou Kvapilovou pro Oblastní muzeum v Chomutově (konzultace scénáře, kostýmy, herecké obsazení).

PR dlouhodobě rozvíjíme mediální komunikací; na všechny akce pořádané OMGM byla oslovena regionální i celoplošná média s vysokou sledovaností, a to tisková média, televize a rozhlas. Díky pravidelné koncepční práci bylo do konce roku 2023 publikováno množství článků ve zpravodajských tištěných i on-line médiích, mezi kterými jsou VLTAVA LABE MEDIA – MOSTECKÝ DENÍK, MF Dnes, z regionálních Homér, Mostecké listy, Radnice Litvínov, Krušnohor, z on-line médií prezentace na portálech E-Mostecko, Krušné hory – volný čas a turistika. V kulturním a inzertním magazínu Tipko byly prezentovány výstavy umění i stěžejní muzejní akce. Na zpravodajském a recenzním portálu České galerie a v jejich tištěných bulletiních prezentujeme výtvarné výstavy i stálou expozici *Poklady výtvarného umění Mostecka*. Dále jsme se v oblasti PR věnovali i propagaci výstav a akcí na webových stránkách galerie v podobě pozvánek a o všech výstavách a akcích jsme informovali veřejnost i na sociální síti a e-mailingem.

OMGM je zahrnuto v mobilní aplikaci Turista v mobilu a Paseo.cz (KdyKde.cz, Vyletnik.cz). Online prezentace OMGM je i na webu ICOM.

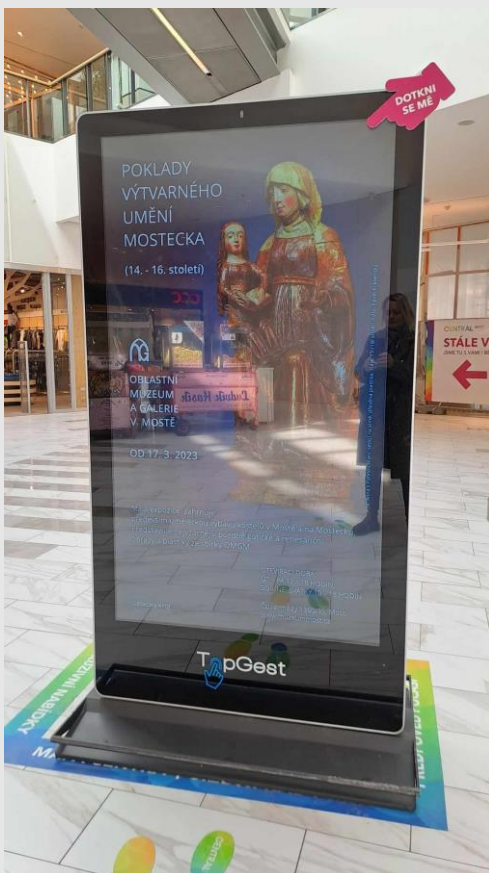
V roce 2023 byly zpracovány a vytištěny reklamní bulletiny k novým expozicím *Poklady výtvarného umění Mostecka* a *Geologie severozápadních Čech*, které byly prezentovány na 26. veletrhu muzeí ČR v Třebíči formou stánkové prezentace spolu s dalšími muzejními publikacemi. Další podobnou prezentací byla i účast na akci 10 let s Mosteckou Vlaštkou (regionální zpravodajství z Mostu a okolí), která byla podpořena workshopem muzejního pedagoga.

Patrně největším úspěchem na poli propagace bylo vydání kalendáře *Starého Mostu*, kde byly použity fotografie digitalizované v rámci projektu *Panoráma*. Kalendář vyšel v celkovém nákladu 500 kusů. První náklad v počtu 300 kusů vyvolal tak obrovský zájem, že musel být proveden jeho dotisk, ale ani poté nebyli uspokojeni všichni zájemci. Při jeho prodeji v recepci se před muzeem tvořily dlouhé fronty, což naše organizace dlouho nezažila.

KALENDÁŘ 2024 | STARÝ MOST

úk Oblastní muzeum
a galerie v Mostě

Propagační materiály k výstavám a nástěnný kalendář Starý Most

11 Provoz

Veškerou provozně technickou činnost v OMGM zabezpečuje provozní oddělení. Zodpovídá za technický stav objektu, podílí se na koordinaci a řízení realizace zakázek týkajících se servisu a oprav objektu a zajišťuje průběžný servis technického zařízení i za pomoci dodavatelských služeb. Dále zajišťuje úklid v objektu muzea a galerie a zároveň se podílí na instalaci všech výstav. Po technické stránce zodpovídá za všechny akce pořádané muzeem podle požadavků jednotlivých oddělení. Během roku 2023 provozní oddělení zajišťovalo technickou přípravu muzejních akcí pro veřejnost, jako byly například Muzejní noc, výstavy, vernisáže, přednášky a další, včetně kompletní přípravy instalace audiovizuální techniky na přednášky a podobné akce. Provozní oddělení spolupracovalo na větších výstavách (např. *Geologie severozápadních Čech, Když věk je jen číslo, Poklady výtvarného umění Mostecka, Reynkovi...*), které během roku obnášely rozsáhlé zásahy do výstavních prostorů jako vymalování, instalace závěsného systému a další úpravy. Vzhledem k rekonstrukci hradu Hněvín proběhla v roce 2023 akce Den Magistra Kelleyho ve venkovních a vnitřních prostorech muzea, na kterou provozní oddělení zajišťovalo veškerou technickou podporu v technických náležitostech. Taktéž vypomáhalo při přesunu a následné instalaci náhrobků z Nesvětic umístěných v severní části zahrady.

Údržbářské práce a opravy se v roce 2023 prováděly na základě vzniklých situací a dle jednotlivých požadavků. Nákupy pro chod provozního oddělení se zajišťovaly průběžně po schválení hlavní ekonomkou a ředitelem muzea. Údržba byla prováděna s důrazem na splnění všech norem bezpečnosti práce pro zaměstnance a zejména pro návštěvníky muzea. Za účelem zlepšení teplotních a světelných podmínek byly na okna ve výstavních prostorách, depozitářích a kancelářích instalovány UV fólie. V zimě začala revitalizace depozitářních prostor umění, kde provozní oddělení vypomáhalo s obnovou (malování, zajištění osvětlení atd.). Vzhledem k životnosti a časté poruchovosti osobního výtahu začala jeho rekonstrukce, která by měla být ukončena v 1. čtvrtletí roku 2024.

Do kompetence oddělení údržby patří i úklid a údržba v celém areálu muzea, sekání a údržba trávníků a v zimním období uklízení sněhu a námrazků z chodníků. Vzhledem k rozsahu prací byl v jarním období za velké účasti všech zaměstnanců proveden kompletní úklid okolí objektu Oblastního muzea v Mostě, který byl spojen i s úklidem prostor uvnitř objektu. V průběhu celého roku pak pracovníci provozního oddělení prováděli pravidelné údržbové a úklidové práce v celém areálu muzea, úpravy trávníků a ostatních venkovních ploch. V podzimních měsících byl opět proveden velký úklid celého areálu muzea s cílem odstranit napadané listí a vzrůstající lišejník na nádvoří muzea.

Provozní oddělení průběžně zajišťovalo revizi a případné opravy zařízení EZS, EPS a CCTV, z nichž zejména EZS a CCTV jsou již ve velmi špatném technickém stavu (ústředna EZS přestala komunikovat s některými pohybovými čidly, zároveň přestalo být funkční záznamové zařízení, čímž došlo ke snížení počtu aktivních kamer) a jejich servis se výrazně promítá do zvýšených nákladů organizace. Vzhledem k tomu byla podána žádost na investiční záměr „Vybudování nového elektronického zabezpečovacího systému a kamerového systému“. V souběhu s tím byla provedena kontrola hasicích přístrojů a hydrantů. Zároveň v roce 2023 proběhla revize všech elektrických zařízení, která nejsou pevně spojená s budovou, a také revize rozvodů.

Provozní oddělení zajišťuje také kompletní zabezpečení služeb v oblasti IT. Aby byly vytvořeny lepší pracovní podmínky pro zaměstnance, bylo nutné v průběhu roku zajistit nákup nové počítačové techniky a určité úkony v rámci správy a servisu počítačové sítě pro bezproblémový chod všech počítačů uživatelů a serverů. Vše bylo podřízeno požadavku hladké elektronické komunikace v rámci interní sítě a internetu s možností využití i dalšího SW vybavení. V roce 2023 tak byla zaměstnancům muzea opět poskytována kompletní podpora týkající se údržby, kam patří i veškeré činnosti ohledně zabezpečení informačních technologií,

a to i po stránce uživatelské. V roce 2023 navíc provozní oddělení spolupracovalo na vzdělávacím programu *Panoráma starého Mostecká*, kde zajišťuje kompletní provoz a technické zabezpečení ukázky virtuální části v rámci výukového programu.

Spolupráce provozního oddělení na vzdělávacím programu Panoráma starého Mostecká, řešení nové podlahy a čištění okapů

12 Hospodaření

Muzeu byl stanoven závazný ukazatel – příspěvek na provoz pro rok 2023 ve výši 26 915 tis. Kč (Usnesení RÚK č. 070/60R/2022 ze dne 14. 12. 2022), z toho objem prostředků na platy 14 977 tis. Kč a dále byl stanoven odvod odpisů ve výši 1 306 tis. Kč.

Zvýšení závazného ukazatele – příspěvku na provoz pro rok 2023 Kč na částku 26 917 tis. Kč (Usnesení RÚK č. 040/84R/2023) a dále byla stanovena změna odvodu odpisů na částku 1 308 tis. Kč

Příspěvky od zřizovatele:

- účelový investiční příspěvek na akci Modernizace osobního výtahu ve výši 1 700 tis. Kč (Usnesení RÚK č. 070/60R/2022 ze dne 14. 12. 2022, RÚK č. 046/86R/2023 ze dne 13. 12. 2023), termín vyúčtování do 30. 6. 2024
- účelový investiční příspěvek na akci Nákup akvizic ve výši 550 tis. Kč (RÚK č. 070/60R/2022 ze dne 14. 12. 2022, RÚK č. 046/86R/2023 ze dne 13. 12. 2023), termín vyúčtování 31. 12. 2024
- účelový investiční příspěvek na akci Modernizace depozitářů výtvarného umění ve výši 3 993 tis. Kč (RÚK č. 114/67R/2023 ze dne 5. 4. 2023), termín vyúčtování 31. 12. 2024
- účelový investiční příspěvek na akci Opatření oken ochrannými fóliemi (Usnesení RÚK č. 070/60R/2022 ze dne 14. 12. 2022) ve výši 885 tis. Kč, termín vyúčtování 31. 12. 2023
- účelový neinvestiční příspěvek na akci Vybavení workshopovny ve výši 115 tis. Kč (RÚK č. 045/86R/2023 ze dne 13. 12. 2023) termín vyúčtování 31. 12. 2023
- účelový neinvestiční příspěvek na akci Vybavení, adaptace depozitářů výtvarného umění ve výši 1 285 tis. Kč (RÚK č. 114/67R/2023 ze dne 5. 4. 2023), termín vyúčtování 31. 12. 2024

12.1 Transfery

Výnosy z transferů

- čerpání příspěvku na provoz za období 1–12/2023 – 26 917 tis. Kč
- pojistná událost – oprava střechy – 23 tis. Kč
- účelový neinvestiční příspěvek na Vybavení workshopovny – 115 tis. Kč

- účelový neinvestiční příspěvek na Modernizaci depozitářů výtvarného umění – 157 tis. Kč
- dotace z MK ČR č. j. MK 31133/2023 ze dne 11. 5. 2023 – Digitalizace historických vzácných fondů – 104 tis. Kč
- závěrečné vypořádání dotace – projekt *Panoráma starého Mostecka*, poskytlo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy registrační číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_067/0012378 – 266 tis. Kč
- odpis – časové rozlišení přijatého investičního transferu (projekt *Hračkářský průmysl v Krušnohoří – dvě země – dvě cesty*, DM00824, DM01257) – 337 tis. Kč

Projekty

V roce 2023 zajišťovalo Oblastní muzeum a galerie v Mostě udržitelnost těchto projektů:

Projekt **Panoráma starého Mostecka**, program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR – Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání, registrační číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_067/0012378

- K 31. 12. 2022 ukončen projekt *Panoráma starého Mostecka*. V roce 2023 proběhlo závěrečné zúčtování s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.
- V roce 2023 byly připraveny k nabídce všechny tři moduly virtuální reality pro základní a střední školy v rámci muzejní pedagogiky. Aktuálně byl realizován modul 1 – *Svět kolem roku 1900*, který navštívilo celkem 567 žáků, studentů i pedagogů.
- 8 krátkých dokumentárních filmů, které v rámci tohoto projektu vznikly, je zpřístupněno veřejnosti na Youtube kanálu Oblastního muzea a galerie v Mostě
- Do 31. 5. 2023 probíhala výstava *Panoráma starého Mostecka*. Výstava je dlouhodobě uchovávána a trvale je zpřístupněna pro veřejnost ve formě virtuální 3D prohlídky na webových stránkách muzea.
- Na konci listopadu 2023 byl vydán *kalendář z fotografií starého Mostu*, které byly zdigitalizovány v rámci projektu.

Projekt **Umění pozdního středověku v hornické oblasti Krušnohoří**, přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2014–2020, registrační číslo 100289027

- Prezentace projektu je umístěna na webových stránkách muzea.
- Tři sbírkové předměty restaurované v rámci projektu byly představeny v rámci výstavy a po ukončení výstavy jsou prezentovány ve stálé expozici *Poklady výtvarného umění Mostecka*, a to včetně rozšířených popisů, které informují o restaurování děl v rámci projektu.
- V odborné knihovně Oblastního muzea a galerie v Mostě jsou pro badatele zpřístupněny publikace o restaurování sbírkových předmětů, a to *Svatá Anna Samotřetí, Votivní deska mostecká, Trůnící Madona I.*
- Sborník *Příběh starého Mostu*, který byl vydán v rámci projektu, je zveřejněn na webové stránce muzea.
- Ve spolupráci s Oblastním muzeem a galerií v Mostě byla 7. 12. 2023 zahájena putovní panelová výstava *Krušnohoří / Erzgebirge – Umění pozdního středověku* pořádaná Ústeckým krajem. Výstava prezentovala pětici uměleckých děl zrestaurovaných v rámci projektu a představila výsledky práce restaurátorů a laboratoře ALMA AVU během materiálového průzkumu. Tři z pěti děl pocházejí ze sbírky Oblastního muzea a galerie v Mostě a jsou nyní součástí stálé expozice *Poklady výtvarného umění Mostecka*.

Hračkářský průmysl v Krušnohoří – dvě země – dvě cesty, přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2014–2020, registrační číslo 100288458

- Prezentace projektu je umístěna na webových stránkách muzea.
- Dva filmy vytvořené v rámci projektu, a to dokument Dietmara Hösel *Příběhy o hračkách / Geschichten über Spielzeug* a krátký animovaný film *Krušnohorská hračka* jsou dostupné na webových stránkách.
- Publikace *Hračkářský průmysl v Krušnohoří* je k dispozici badatelům v odborné knihovně Oblastního muzea a galerie v Mostě.

- Putovní výstava *Dřevěné drahokamy z Krušných hor* byla prezentována od 15. 10. 2022 do 16. 4. 2023 v Museum sächsisch-böhmisches Erzgebirge v Marienbergu.

Organizace nemá ve zřizovací listině uvedenou doplňkovou činnost a ani ji neprovádí.

12.2 Náklady a výnosy

Základní členění nákladů a výnosy v tis. Kč			
Spotřeba materiálu	849	Výnosy z prodeje služeb	921
Spotřeba energie	1 426	Výnosy z pronájmu	8
Spotřeba jiných neskl. dodávek	23	Výnosy z prodaného zboží	388
Prodané zboží	191	Čerpání fondů	1 466
Aktivace dl. majetku	0	Ostatní výnosy z činnosti	23
Změna stavu zásob vl. výroby	-86	Úroky	12
Opravy a udržování	957	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	27 919
Cestovné	89		
Náklady na reprezentaci	47		
Ostatní služby	2 599		
Mzdové náklady	15 968		
Zákonné sociální pojištění	5 199		
Jiné sociální náklady	43		
Zákonné sociální náklady	663		
Jiné daně a poplatky	3		
Odpisy dlouhodobého majetku	1 933		
Náklady z DDM	791		
Ostatní náklady z činnosti	35		
	30 737		30 737
Výsledek hospodaření			0

Náklady

Nejvýraznější druhovou nákladovou položkou jsou platy a ostatní osobní náklady, včetně nákladů souvisejících s platy. Platy pracovníků v pracovním poměru byly ve výši 14 977 tis. Kč. Významnou částí v této nákladové položce jsou ostatní osobní náklady na odměny za činnosti mimo pracovní poměr. Jednalo se například o zajištění předprojektové přípravy projektu *Železnice spojuje!*, dokumentátorské služby, zajištění zástupů na recepci muzea a vrátnici v době nepřítomnosti pracovníků, údržbářské služby apod. Další položkou výrazně ovlivňující náklady jsou odpisy hmotného a nehmotného majetku. Odpisy nemovitého majetku (budovy) činí 1 310 tis. Kč, ostatní náklady na odpisy tvoří movitý majetek, a to ve výši 287 tis. Kč u majetku nepořízeného z transferu a 337 tis. Kč u majetku pořízeného z transferu.

V tomto roce byl pořízen hmotný majetek ve výši 758 tis. Kč, například infopanel, uzamykatelné skříň, skříň na chemikálie, vrtačka, telefony, fotoaparáty, regály na uložení zbraní, sekačka s pojezdem, zvlhčovač, počítače, monitory, knihovnický vozík, notebooky, skartovací stroj, stan, stroj na výrobu odznaků, varný termos, dílenský vozík na nářadí, odvlhčovač, televize, vysavač, kancelářské židle, party stan, pokladní počítač, kávovar, lednice, termální tiskárna, projektor a další položky. Pořízen byl nehmotný majetek ve výši 33 tis. Kč, a to vstupenkový systém Colosseum.

Významnou složkou jsou ostatní služby, ve kterých jsou zahrnuty náklady na povinné revize spotřebičů, budovy, odvoz odpadu, poradenské služby pověřence GDPR a PO a BOZP, dopravu a přepravu předmětů, telefon, internet, poštovné, bankovní poplatky, nájem nádražní budovy v Louce u Litvínova a pronájem kopírky. Další výraznou položkou jsou náklady na tiskové a grafické služby (např. zhotovení publikace *Most – zánik a zrození*, tisk časopisu *Pod Hněvínem 7/2023* a *Sborníku OMM* ř. č. 41 přírodovědná řada, tisk kalendářů *Starý Most*, tisk edukačních materiálů aj.). I v tomto roce se věnovala péče sbírkovým předmětům včetně restaurování, konzervování a digitalizace. Další ostatní nákladovou položkou za služby jsou náklady na propagaci a reklamu, zajištění přednášek a muzejních akcí a výstav aj.

Další nákladovou položkou jsou opravy a údržba. V roce 2023 proběhla adaptace prostor workshopovny ve 4. patře, oprava střechy po pojistné události, výměna opotřebovaných dveří v suterénu, výměna nefunkčních garážových vrat, adaptace prostor v rámci modernizace depozitářů výtvarného umění a zároveň probíhala průběžná drobná údržba budovy a zařízení.

Výnosy

Ostatní výnosy jsou tvořeny běžnou činností organizace. Jedná se například o příjmy ze vstupného, pořádání workshopů a komentovaných prohlídek, prodej upomínkových předmětů nebo pronájem prostor. Výrazná částka výnosů je za zhotovení publikace *Most – zánik a zrození*, a to 600 tis. Kč. V roce 2023 byl použit rezervní fond na krytí dočasného časového nesouladu mezi náklady a výnosy. Největší výnosová položka je příspěvek na provoz od zřizovatele ve výši 26 917 tis. Kč. Dále jsou výnosy tvořeny účelově určenými příspěvky zřizovatele a dotacemi.

12.3 Povinné fondy

Peněžní fondy	Stav k 1. 1. 2023	Tvorba	Čerpání	Stav k 31. 12. 2023	Krytí fondů k 31. 12. 2023
FKSP	618 892,57	302 651,92	-291 498,50	630 045,99	617 391,07
Fond odměn	263 447,00	0	0	263 447,00	263 447,00
RF – ze zlepšeného výsledku hospodaření	1 870 396,28	0	-1 399 964,59	470 431,69	470 431,69
RF – z ostatních titulů	2 178 842,05	66 000,00	-2 244 842,05	0	0
Fond investic	578 280,23	3 653 513,97	-3 365 188,37	866 605,83	866 605,83

Fond kulturních a sociálních potřeb

Příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) byl tvořen 1 % mzdových prostředků. Z tohoto fondu se čerpalo na stravování a peněžní dary (životní výročí zaměstnanců).

Rezervní fond ze zlepšeného hospodářského výsledku

Čerpání fondu:

- Úhrada sankcí 5 tis. Kč
- Krytí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady 1 395 tis. Kč

Rezervní fond ze zlepšeného hospodářského výsledku

Čerpání:

- úhrada sankcí 5 tis. Kč
- krytí dočasného nesouladu mezi náklady a výnosy 1 395 tis. Kč

Rezervní fond z ostatních titulů

Tvorba:

- dar od Severočeské teplárenské, a.s. 66 tis. Kč

Čerpání:

- zúčtování zálohy na projekt Panoráma starého Mostecka 2 179 tis. Kč
- pořízení vstupenkového terminálu 66 tis. Kč

Investiční fond

Tvorba:

- odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku 1 597 tis. Kč
- investiční příspěvek zřizovatele
(modernizace výtahu, opatření oken fóliemi) 1 814 tis. Kč
- nákup akvizic 550 tis. Kč

Čerpání:

- povinný odvod zřizovateli z nemovitého majetku 1 308 tis. Kč
- modernizace výtahu 929 tis. Kč
- ochranné fólie na okna 885 tis. Kč
- nákup akvizic 243 tis. Kč

12.4 Finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek v Kč	
Běžný účet	929 585,50
Spořicí účet	1 557 849,94
PPF Banka	451 733,23
FKSP účet	617 391,07
Ceniny	0,00
Pokladna Kč	123 294,00
Pokladna valutová	2 006,94
Celkem	5 106 319,96

12.5 Pohledávky a závazky

Pohledávky a závazky			
Odběratelé	200,00	Dodavatelé	61 298,89
Poskytnuté zálohy	508 980,92	Jiné závazky vůči zaměstnancům	1 304 904,00
Náklady příštích období	56 266,21	Sociální pojištění	288 447,00
Dohadné účty aktivní	5 071 023,43	Zdravotní pojištění	387 180,00
Ostatní krátkodobé pohledávky	14 282,52	Ostatní daně, poplatky	104 532,00
Pohledávky za vybr. místními vl. institucemi	157 167,36	Dohadné účty pasivní	122 100,00
		Ostatní krátkodobé závazky	17 971,00
		Výdaje příštích období	24 200,00
Celkem pohledávky	5 804 920,44	Celkem závazky	2 310 633,19

12.6 Kontroly

Krajský úřad Ústeckého kraje

- Kontrola hospodaření s veřejnými prostředky ve smyslu zákona o finanční kontrole
- za období roku 2023

Účetní audit

- Audit účetnictví 2022 bez výhrad
- Audit účetnictví 2023 – průběžný bez výhrad

Finanční úřad pro Ústecký kraj

- Kontrola skutečností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně za projekty *Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par* a *Josef Honys – malíř a básník (1919–1969)*“ následující po kontrole Ministerstva kultury České republiky.
- Výsledek: Posuzovaná míra zjištěného porušení rozpočtové kázně byla stanovena jako méně závažné pochybení, které nemělo vliv na naplnění účelu realizovaných projektů. Projekt *Josef Honys – malíř a básník (1919–1969)* – stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně ve výši 1 904,00 Kč, penále za prodlení s odvodem ve výši 863,00 Kč. Projekt *Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par* – stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně ve výši 2 800,00 Kč, penále za prodlení s odvodem ve výši 1 269,00 Kč.

Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje

- Komplexní kontrolní akce nad dodržováním zákona č. 19/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (dále jen „zákon o zbraních“);
- Výsledek: ze strany držitele zbrojní licence nebylo shledáno porušení zákona o zbraních.

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

- Kontrolované pojistné za období 22. 01. 2020 – 27. 01. 2023
Výsledek:
  - dodržování oznamovací povinnosti dle ustanovení § 10 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
  - dodržování termínu splatnosti pojistného dle ustanovení § 5 zákona č. 592/1992 Sb.

- dodržování termínů podávání přehledů o platbách pojistného dle § 25 odst. 3 zákona č. 592/1992 Sb.
- stanovení výše vyměřovacích základů a správnost výše pojistného dle účetní evidence (přeplatek z důvodu neoznámení změny pojišťovny zaměstnancem)

Pojišťovna Ministerstva vnitra České republiky

- Kontrolované pojistné za období 01. 01. 2012 – 30. 04. 2023

Výsledek:

- dodržování oznamovací povinnosti dle ustanovení § 10 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
- z důvodu neoznámení změny zdravotní pojišťovny zaměstnancem neodvedeny odvody zdravotní pojišťovně, stanoveno penále 800,00 Kč

12.7 Poskytování informací

Informace jsou poskytovány podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Nebylo vydáno žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

Informace dle zákona č. 106/1999	Počet podaných informací	Poznámka
Počet podaných žádostí o informace (§ 18 odst. 1 písm. a)	1	
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí (§ 18 odst. 1 písm. b)	0	
Opis podstatných částí každého rozsudku soudu (§ 18 odst. 1 písm. c)	0	
Výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence (§ 18 odst. 1 písm. d)	0	
Počet stížností podaných dle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení	0	
Další informace vztahující se k uplatňování zákona o svobodném přístupu k informacím (§ 18 odst. 1 písm. e)	0	

13 Poděkování

Na závěr bychom velice rádi poděkovali všem zaměstnancům OMGM za jejich práci v roce 2023, která mnohdy sahá daleko nad rámec jejich povinností. Vše, co se v tomto roce podařilo, mohlo být realizováno jenom díky spolupráci všech, kteří se na daných úkolech různým způsobem podíleli a v celém roce flexibilně reagovali na všechny úkoly. Děkujeme také všem externím pracovníkům a dalším jednotlivcům, kteří nás v roce 2023 jakoukoli formou podpořili. Jejich pomoci si velice vážíme.

Jmenovitě děkujeme za spolupráci:

Ústeckému kraji
Ministerstvu kultury České republiky
Statutárnímu městu Most
Tiskárně K & B, s. r. o.
Ponte Records,
ZUŠ Floriana Leopolda Gassmanna, Most
Střední škole veřejné správy a diplomacie, s. r. o.
Střední odborné škole gastronomie a služeb, p. o.
Severočeské teplárenské, a. s.
OC Central, paní Sylvii Strunové, marketingové koordinátorce
Janě Bučínské
Římskokatolické církvi – Děkanství Most
Davidovi Pícovi
a dalším, kteří nás v tomto roce jakoukoliv formou podporovali.

14 Výhledy na rok 2024

- Realizace výstavy *Z Prahy do Káhiry. 100 let české egyptologie*, na které budeme spolupracovat s Českým egyptologickým ústavem Karlovy univerzity v Praze, a výstavy *Z Mostu až na konec světa*, která představí exotické předměty a exponáty ze sbírek OMGM
- Dokončení modernizace depozitářů výtvarného umění
- Galerijní výstavy Sofie Švejdové, Oldřicha Tichého & Ařky Tiché a ilustrátorky Vlasty Baránkové
- Vzdělávací aktivity pro veřejnost – přednášky, komentované prohlídky, přírodovědné vycházky, a zejména dvě nejnavštěvovanější akce – Muzejní noc a Mezinárodní den archeologie
- Realizace akce pro veřejnost Den magistra Kelleyho ve spolupráci se statutárním městem Most
- Restaurování a digitalizace 5 vzácných rukopisů ze sbírkového fondu knihovny v rámci grantu Ministerstva kultury ČR VISK 6 2024
- Realizace Týdne knihoven 2024
- Vzdělávací programy pro školy v návaznosti na Rámcový vzdělávací program
- Publikace komiksu *Alchymistova dcera – příběh Edwarda Kelleyho a jeho nevládní dcery* ve spolupráci se statutárním městem Most
- Výtvarné dílny pro rodiče s dětmi (jarní a adventní)
- Nabídka dalšího vzdělávacího programu, který vznikl v rámci projektu *Panoráma starého Mostecka*, a to modul 2 Historické fotografie Mostecka
- Kompletní modernizace webových stránek
- Dílčí modernizace depozitářů podsbírky Historický nábytek a podsbírky Numismatika
- Zpracování projektové dokumentace na obnovu tělocvičny na výstavní sál s možností multifunkčního využití a projektové dokumentace k rekonstrukci a modernizaci konzervátorských a restaurátorských dílen
- Oprava balkonu nad hlavním vchodem (havarijní stav podlahy)
- Kompletní rekonstrukce vlysových podlah ve 2. patře
- Započetí prací na přípravě dlouho očekávaných expozic *Přírodou severozápadních Čech* (předpoklad otevření v r. 2026) a expozice s pracovním názvem *Starý Most* (předpoklad otevření v r. 2028)
- Dokončení rekonstrukce návštěvnického výtahu

Jiří Sozanský, Děkanský kostel v Mostě, kovová plastika